

TOEKOMSTVISIE 2026-2030

November 2025

VOORWOORD

“Klein is het plekje te midden der zee.”

Zo begint het Marker volkslied, uit volle borst meegezongen door de Marker bevolking met Koningsdag of tijdens de jaarlijkse Havenfeesten. Een Marker is eigenwijs en kritisch, organiserend en hulpvaardig, zelfstandig en saamhorig, en vooral trots op Marken.

De unieke ligging van Marken, eiland tussen de Gouwezee en het Markermeer, maak dat het meer dan andere kernen geïsoleerd is. Marken heeft maar 1800 inwoners, maar er wordt veel georganiseerd en heeft het een rijk verenigingsleven. Vele Markers zijn lid van één of meerdere verenigingen en steken de handen uit de mouwen voor het organiseren van evenementen of het draaiende houden van hun vereniging. Deze levendigheid zorgt voor een grote sociale cohesie, wat erg belangrijk is voor een kleine kern als Marken.

Ook de Eilandraad is opgericht door betrokken inwoners om het leven op Marken voor iedereen zo aangenaam mogelijk te maken en te houden. De Eilandraad bestaat inmiddels bijna 25 jaar en voor u ligt alweer de derde editie van onze Visie voor Marken.

De leden van de Eilandraad hebben uiteenlopende interesses en expertise. Dat heeft er voor gezorgd dat we ons georganiseerd hebben in verschillende werkgroepen die elk een specifiek onderwerp behartigen om zo goed beleid te kunnen voeren. Zorg en welzijn, Wonen, Natuur en Milieu, Toerisme, Verkeer, Openbare Ruimte, School en de Jeugdraad. En niet te vergeten de projectgroep Dijkversterking, die als werkgroep afgelopen 2 decennia nauw betrokken is geweest bij de realisatie van de nieuwe omringdijk om Marken. Elke werkgroep heeft hun visie voor Marken op papier gezet.

Het resultaat is een visie voor Marken die ambitieus én realistisch is. We bouwen voort op wat al bereikt is en durven ook nieuwe stappen te zetten. We doen dit door samen te werken met creativiteit en doorzettingsvermogen. De Eilandraad adviseert, bemiddelt, informeert, agendeert – en houdt ook gewoon vol.

Dit visiedocument biedt een richtinggevend kader. Het begint met de missie en visie van de Eilandraad en licht vervolgens onze speerpunten toe. Deze vormen de pijlers onder ons beleid voor de komende jaren. In de verschillende hoofdstukken zijn deze doelen uitgewerkt door de werkgroepen, met concrete doelstellingen en gekoppeld aan de andere werkgroepen en partners die samen de uitvoering mogelijk maken.

Wij hopen dat u als lezer een goed beeld krijgt over hoe we Marken als kern in de Gemeente Waterland aantrekkelijk houden om te wonen en ontspannen. Als bewoner of als bezoeker en *voor jong en oud. Wij gaan er uiteraard graag met u over in gesprek.*

Of u nou volksvertegenwoordiger in de gemeente Waterland bent, bezoeker van ons mooie eiland, een collega kernraad uit onze gemeente, ondernemer uit de regio, of een “Mèreker”: door onze visie met u te delen nodigen wij uit om met ons samen te werken voor Marken. Voor onze “kleine plek, ons liefst op aarde”.

Namens alle werkgroepen en het bestuur van de Eilandraad Marken.
Sander Foppen, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Missie, visie en doelen - Stichting Eilandraad Marken	4
Onze speerpunten voor 2026–2030	5
Samen werken aan een vitaal, leefbaar en beleefbaar Marken	7
Werkgroep Wonen	12
Werkgroep Zorg & Welzijn	14
Projectgroep Zorgplan Marken	16
Projectgroep School	18
Jeugdraad Marken	20
Werkgroep Verkeer	22
Werkgroep Toerisme	24
Werkgroep Natuur & Milieu	28
Werkgroep Openbare ruimte en Voorzieningen	30
Projectgroep Dijkversterking	34
Bijlage 1: Uitvoeringsmatrix Toekomstvisie Marken 2026 - 2030 met rollen en verantwoordelijkheden	36
Bijlage 2: Marker Evenementen Stichting (MES)	42
Bijlage 3: Stichting AED Marken-Uitdam & EHBO Marken	43
Bijlage 4: Brandweerpost Marken - voor een veilig Marken	44
Bijlage 5: KNRM Marken - Redders op zee	45
Bijlage 6: Dorpshuis Het Trefpunt	40
Dankwoord	41
Colofon	43

Missie, visie en doelen - Stichting Eilandraad Marken

Missie

De Stichting Eilandraad Marken vertegenwoordigt de stem van de inwoners van Marken en zet zich in voor het behouden en toekomstbestendig ontwikkelen van de leefbaarheid, beleefbaarheid en vitaliteit van het eiland. Wij verbinden bewoners, gemeente en maatschappelijke partijen om samen te werken aan concrete oplossingen voor wonen, zorg, onderwijs, natuur, verkeer, toerisme en voorzieningen. Als onafhankelijke stichting zijn wij een actieve gesprekspartner voor overheden en uitvoerders. We nemen initiatief, stellen kaders, agenderen en bewaken voortgang. Altijd vanuit het algemeen belang van Marken en haar inwoners.

Visie

Marken is een uniek eiland met een rijke cultuur, hechte gemeenschap en waardevolle natuur. Deze kwaliteiten willen wij behouden. Maar dat lukt alleen als we ook durven te ontwikkelen. Zonder vernieuwing dreigen stilstand en afbrokkeling. Door gericht te investeren in woningen, voorzieningen, natuur, bereikbaarheid en sociale samenhang zorgen wij ervoor dat Marken ook in de toekomst een fijne plek blijft om te wonen. Voor jong en oud, voor alle bewoners.

De Eilandraad gelooft in:

- Een levendig en leefbaar Marken met voorzieningen, woningaanbod en zorg voor alle generaties.
- Een veilig en bereikbaar eiland, ingebed in regionale besluitvorming over infrastructuur.
- Duurzaamheid met oog voor het karakter van Marken waarin natuur, erfgoed en energieopgaven samengaan.
- Een betrokken gemeenschap waarin bewoners actief bijdragen aan hun omgeving.
- Een actieve samenwerking met de andere kernraden binnen de gemeente Waterland om tot gezamenlijke oplossingen te komen voor uitdagingen die meerdere kernen raken. Zoals bijvoorbeeld verkeer, zorg & welzijn, wonen en natuur.
- Een gemeente Waterland die Marker belangen serieus neemt met een Eilandraad als volwaardige partner.

Wij nemen verantwoordelijkheid, zoeken samenwerking en staan voor de belangen van Marken.

Onze speerpunten voor 2026–2030

Onze visie voor Marken voor de komende jaren komt samen in onderstaande doelen.

1. Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit

Wij willen dat Marken een plek blijft waar jong én oud goed kunnen wonen, leven en bijdragen aan de gemeenschap. Daarom zetten we vol in op passende en betaalbare woningen voor jongeren, gezinnen en ouderen. We pakken leegstand en verkrotting aan en zorgen dat voorzieningen behouden blijven. Zo versterken we de samenhang tussen generaties en bouwen we aan een veerkrachtige sociale structuur waarin iedereen meetelt en meedoet. Jongeren moeten op Marken kunnen blijven wonen, hier hun toekomst kunnen opbouwen en zich blijvend verbonden voelen met het eiland. Ook maken we werk van het verduurzamen van monumentale panden. Dat vraagt om aangepaste regelgeving die deze verduurzaming mogelijk maakt, zonder het unieke cultuurhistorische karakter van Marken aan te tasten.

2. Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren

Marken moet een plek zijn waar jong en oud passende zorgen ondersteuning kunnen ontvangen. Aandacht voor mentale gezondheid, eenzaamheid en sociale samenhang is daarbij essentieel – voor inwoners van jong tot oud. De handhaving van een eigen huisartsenpost op Marken is daarbij van groot belang. Een eigentijds en goed uitgerust medisch centrum is een absolute voorwaarde voor de leefbaarheid van het eiland. We zetten ons actief in om dit te behouden en toekomstbestendig te maken. We onderhouden het netwerk met alle zorgverleners en zorgaanbieders en brengen hun aanbod blijvend onder de aandacht bij bewoners. Daarnaast onderzoeken wij hoe we de toegang tot zorg en welzijn kunnen verbeteren – bijvoorbeeld door betere informatievoorziening of lokale aanspreekpunten – en voeren we deze verbeteringen stap voor stap door. We geven invulling aan de Woonzorgvisie van de gemeente Waterland door het realiseren van zorgwoningen en bijbehorende zorgconcepten.

3. Toerisme in balans met leefomgeving

Toerisme draagt bij aan de lokale economie en ons voorzieningenniveau maar mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid. We zetten in op spreiding van bezoekers, een betere balans tussen inkomsten en de belasting van publieke voorzieningen, en het behoud van woongenot van de bewoners. Daarbij zetten we in op slimme voorzieningen en informatie en op een bezoekersvriendelijke structuur

van routes en informatiepunten die op natuurlijke wijze sturen in gedrag en routing. De ontwikkeling van duurzaam toerisme staat centraal – toerisme dat past bij het karakter van Marken, waar de beleving van het eiland en respect voor bewoners voorop staan. Daarnaast is uitbreiding van de openbare toiletvoorzieningen binnen de kern noodzakelijk, gezien het toenemende aantal bezoekers.

4. Duurzame en natuur inclusieve leefomgeving bevorderen

We beschermen het kwetsbare landschap van Marken actief. Educatie, heldere informatie en betrokkenheid van bewoners – jong en oud – staan centraal. We willen dat iedereen zich verantwoordelijk voelt voor het behoud van onze natuur en het zorgvuldig omgaan met de omgeving. We benutten de kansen die voortkomen uit de dijkversterking en maken ruimte voor duurzame initiatieven op Marken. Tegelijkertijd houden we scherp zicht op ontwikkelingen die onze leefomgeving aantasten. Zo volgen we nauwgezet de mogelijke plaatsing van nieuwe windmolens bij de Nes. We zetten ons in om overlast voor bewoners te voorkomen en het landschap en de natuurwaarden van Marken te beschermen.

5. Verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeteren

Een goede bereikbaarheid van Marken is essentieel – voor bewoners, hulpdiensten, leveranciers én bezoekers. We zetten ons in voor veilige, betrouwbare en toekomstbestendige verbindingen, zowel binnen het dorp als met de regio.

Binnen de dorpskern moet de verkeersveiligheid merkbaar verbeteren. We pleiten voor slimme verkeersrouting, aangepaste infrastructuur, tijdig onderhoud en maatregelen die garanderen dat hulpdiensten en leveranciers altijd toegang houden tot alle delen van het dorp – in het bijzonder het havengebied.

De parkeerdruk in de oude kern en rondom toeristische piekmomenten op de centrale parkeerplaats blijft een knelpunt. We vragen de gemeente om met structurele oplossingen te komen die de druk spreiden en tegelijkertijd de leefbaarheid behouden.

Daarnaast vinden wij dat de bereikbaarheid van het gebied dat nu volledig afhankelijk is van de Julianabrug onderzocht moet worden. De volledige afhankelijkheid van deze brug maakt het gebied kwetsbaar. De realisatie van een alternatieve ontsluitingsroute – een weg om de Kerkbuurt heen – verdient een serieus en onafhankelijk onderzoek.

Voor de regionale bereikbaarheid – met name de verbindingen richting Monnickendam en Amsterdam – blijven wij in gesprek met de gemeente Waterland en, waar

nodig, de provincie Noord-Holland. Ook onderhouden we structureel overleg met EBS over een dienstregeling die aansluit op de behoeften van bewoners én toeristen inclusief betrouwbare en actuele reisinformatie.

6. Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken

De openbare ruimte en voorzieningen op Marken vormen samen de ruggengraat van een leefbare en aantrekkelijke woonomgeving. We willen een schoon, goed onderhouden en herkenbaar dorpsbeeld. Met vrij uitzicht, cultuurhistorische elementen en een buitenruimte die uitnodigt tot ontmoeting en gebruik. Jongeren en ouderen maken intensief gebruik van deze ruimte, zowel in hun vrije tijd als in het dagelijks leven. Daarom betrekken we bewoners actief bij inrichting, beheer en gebruik. Vrijwilligersinitiatieven spelen hierin een sleutelrol: zij versterken niet alleen de kwaliteit van de ruimte, maar ook de sociale samenhang op Marken.

De samenwerking met de gemeente Waterland is hierin cruciaal. Alleen met heldere afspraken over onderhoud, handhaving en bescherming van erfgoed houden we de kwaliteit op peil. Tegelijkertijd blijven we de voortgang en uitvoering van de dijkversterking kritisch volgen. Een stevige, toekomstbestendige omringdijk is van levensbelang voor Marken en vraagt om blijvende betrokkenheid van de Eilandraad – ook voor het inregelen en organiseren van het toekomstig onderhoud hiervan.

Ook het voorzieningenniveau moet op orde blijven. Voor de Stichting Marker Jongeren wordt op termijn een nieuw onderkomen noodzakelijk. En ook voor onze Vrijwillige Brandweer is al jarenlang nieuwe huisvesting gewenst. Deze voorzieningen zijn geen luxe maar essentieel voor een veilig en toekomstbestendig Marken.

Zonder sterke voorzieningen en een goed ingerichte openbare ruimte verliest Marken haar aantrekkelijkheid.

7. Vernieuwing van de basisschool als motor voor leefbaarheid en toekomstbestendige voorzieningen

Een nieuw schoolgebouw op Marken is van cruciaal belang voor de leefbaarheid, vitaliteit en toekomst van ons eiland. Het huidige gebouw van basisschool De Rietlanden is verouderd en voldoet niet meer aan de eisen van eigentijds onderwijs en kinderopvang. Daarom zetten wij ons in voor de realisatie van een nieuw, duurzaam en multifunctioneel schoolgebouw waarin onderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang samenkomen.

We streven naar een Brede School die aansluit bij het karakter van Marken en bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van het eiland voor jonge gezinnen. Het nieuwe gebouw moet ruimte bieden aan leren, bewegen, welzijn en ontmoeten. Daarbij zoeken we de samenwerking met de gemeente Waterland, het schoolbestuur CPOW, Sportify en lokale verenigingen om te komen tot één samenhangend plan dat de toekomst van het onderwijs én de leefbaarheid van Marken versterkt.

8. Effectieve samenwerking met gemeente, partners en politieke partijen

De Eilandraad blijft optreden als stem van de bewoners van Marken. We verwachten een actieve rol van de gemeente Waterland als partner in uitvoering, beleid en communicatie. Heldere afspraken over samenwerking, voortgang en verantwoording zijn cruciaal om gezamenlijk resultaten te boeken. We bouwen met alle relevante partners en partijen een band op. We onderhouden deze contacten door middel van periodieke afstemming, gezamenlijke plannen en convenanten om gezamenlijk invulling te geven aan de doelen die wij voor Marken nastreven.

We zoeken actief de samenwerking met de dorps- en kernraden binnen de gemeente Waterland. Uitdagingen zoals woningbouw, zorg en welzijn, natuurontwikkeling en verkeersveiligheid raken meerdere kernen. Door samen op te trekken vergroten wij onze slagkracht, delen kennis en werken aan structurele oplossingen op gemeentelijk niveau.

Samen werken aan een vitaal, leefbaar en beleefbaar Marken

De rol van werkgroepen en externe partijen in de realisatie van de toekomstvisie 2026–2030

De Stichting Eilandraad Marken heeft haar strategische koers voor de periode 2026–2030 vertaald in acht overkoepelende doelen. Elk van deze doelen is uitgewerkt in concrete doelstellingen en gekoppeld aan de werkgroepen binnen de Eilandraad die verantwoordelijk zijn voor uitvoering en bewaking. De werkgroepen vormen het hart van onze stichting. Zij brengen lokale kennis, maatschappelijke betrokkenheid en inhoudelijke deskundigheid samen.

We hebben per doelstelling expliciet benoemd:

- Welke werkgroep verantwoordelijk is voor uitvoering of coördinatie;
- Welke externe partijen essentieel zijn voor realisatie;
- Wat de primaire rol is van de betrokken partijen inclusief hun mandaat, verantwoordelijkheid of uitvoeringskracht.

Zie bijlage 1 voor de verdere uitwerking en details.

Voor vrijwel alle doelstellingen geldt dat realisatie alleen mogelijk is in nauwe samenwerking met externe partijen. De Gemeente Waterland is hierin vrijwel altijd de primaire partner, aangevuld met andere organisaties zoals woningcorporaties, zorginstellingen, natuurorganisaties, aanbieders van onderwijs en provinciale of landelijke overheden.

Specifieke verwachtingen richting de Gemeente Waterland

De Gemeente Waterland is voor de Eilandraad de belangrijkste publieke partner in het realiseren van deze toekomstvisie. Op bijna elk domein is de gemeente wettelijk of bestuurlijk verantwoordelijk en daarmee onmisbaar voor een leefbaar, vitaal en beleefbaar Marken. Onze verwachtingen zijn helder en constructief.

Wat wij van de Gemeente Waterland verwachten:

- Erkenning van onze rol als volwaardige gesprekspartner, door zowel het college als de gemeenteraad, in alle planvormingsprocessen en beleidsterreinen die de kern Marken raken;
- Tijdige en transparante communicatie over plannen, besluiten en uitvoering met gelijkwaardige participatie van de Eilandraad vanaf de start van elk planvormingsproces dat Marken raakt; niet achteraf, maar vanaf het begin;
- Structureel overleg met de Eilandraad, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau, bij voorkeur op tijdstippen die passen bij een vrijwilligersorganisatie;
- Proactief optreden als beleidsmaker, uitvoerder en regisseur; dit betekent om niet pas te reageren wanneer

inwoners of de Eilandraad aan de bel trekken;

- Een betere invulling en naleving van het Convenant Kernraden – Gemeente Waterland (2022). Dit convenant bevestigt het belang van structureel overleg, tijdige informatievoorziening, jaarlijkse schouwen, thematische bijeenkomsten met alle kernraden en toewijzing van vaste contactpersonen binnen de gemeente. Wij verwachten dat deze afspraken daadwerkelijk worden nageleefd en dat de gemeente deze samenwerking serieus organiseert en ons als Eilandraad in staat stelt actief mee te denken, te adviseren en inspraakruimte te benutten;
- Serieuze doorontwikkeling van het kernradenoverleg. Wij pleiten voor een hechtere samenwerking met andere kernraden in Waterland zodat we als lokale vertegenwoordiging sterker staan. Wij verwachten dat de gemeente dit actief ondersteunt – inhoudelijk én organisatorisch – en ruimte biedt voor verbeteringen in het overleg, de communicatie en de besluitvormingsprocessen;
- Toezicht en coördinatie op voortgang, uitvoering en naleving van afspraken, ook richting andere betrokken partijen en instanties;
- Voldoende ambtelijke ondersteuning en financiële middelen om onze rol goed te kunnen vervullen;
- Actieve betrokkenheid van alle politieke partijen en raadsfracties – ongeacht coalitie of oppositie – bij onderwerpen die de kern Marken (gaan) raken. Wij verwachten dat partijen ons tijdig raadplegen, onze inbreng serieus meewegen en samenwerken aan voorstellen die het belang van Marken dienen;
- Tijdige reservering van substantieel budget voor de realisatie van – in goed overleg tot stand te brengen – doelen op Marken; zoals de nieuwbouw van het basisschoolgebouw, nieuwe huisvesting voor Stichting Marker Jongeren, een nieuwe ontsluitingsweg Minneweg–Hoogkamplaan / Havendijk, nieuwe huisvesting voor de Vrijwillige Brandweer en extra parkeervoorzieningen.

Samen verantwoordelijk voor resultaat

De Eilandraad is bereid én in staat om verantwoordelijkheid te nemen. We investeren veel tijd, kennis en energie. Vrijwillig én met hart voor Marken. Maar wij kunnen het niet alleen. Wij rekenen op een gemeente die haar rol pakt, meedenkt, ons op tijd informeert en overleg organiseert op een manier die past bij een vrijwilligersorganisatie.

Alleen samen kunnen wij ervoor zorgen dat deze toekomstvisie niet louter op papier blijft staan maar écht tot leven komt. Voor een vitaal, leefbaar en beleefbaar Marken voor huidige én toekomstige generaties.

Terugblik en vooruitblik op het functioneren van het bestuur

De afgelopen jaren heeft de Eilandraad bewezen een onmisbare schakel te zijn in het bewaken en versterken van de leefbaarheid op Marken. In nauwe samenwerking met bewoners, werkgroepen, vrijwilligers en externe partners zijn tastbare resultaten behaald. Tegelijkertijd houden wij onszelf scherp: de wereld verandert en dat geldt ook voor onze rol en aanpak.

Huidige situatie en behaalde resultaten

Als bestuur van de Eilandraad kijken we met trots terug op wat we samen met de werkgroepen en betrokken vrijwilligers hebben bereikt. We zijn opgestaan bij onverwachte situaties, zoals tijdens de coronapandemie en de wateroverlast van januari 2024, en hebben met gerichte communicatie en ondersteuning publieke onrust weten te voorkomen.

Onze constructieve rol tijdens de commotie rondom de Marker vlag – en specifiek tijdens de feestweek van Slag op de Zuiderzee in Monnickendam – heeft escalatie van de discussie in de gemeente Waterland voorkomen. Dankzij onze bemiddeling is de rust bewaard gebleven. Met officiële excuses van de burgemeester als erkenning van de gevoeligheid en als dank voor onze bijdrage om tot een oplossing te komen.

Ook op andere dossiers heeft de Eilandraad een verschil gemaakt. Zo is met succes bemiddeld in het proces rondom de naamgeving van de nieuwe werven die gerealiseerd worden in het project 't Eilandhart. Hiermee zijn vertraging en extra kosten voor de gemeente Waterland voorkomen. Deze manier van samenwerken – oplossingsgericht, zorgvuldig en met oog voor ieders belang – laat zien hoe wij als Eilandraad onze rol zien en invullen.

Daarnaast hebben we onze positie als ondersteunend orgaan voor de werkgroepen versterkt. Inhoudelijk, procesmatig en communicatief leveren we hulp en toegevoegde waarde. Het initiatief rondom de verduurzaming van monumenten is daar een treffend voorbeeld van: een idee van bewoners, gefaciliteerd en doorontwikkeld met steun van de Eilandraad.

Gaat alles goed? Nee. De beëindiging van de burgerparticipatie inzake de dijkversterking was een dieptepunt. Wat begon als een schoolvoorbeeld van burgerparticipatie eindigde in frustratie en teleurstelling. Niet door gebrek aan inzet van onze kant maar door het onvermogen van alle betrokken partijen om de samenwerking respectvol en gelijkwaardig te organiseren en te continueren. Hier hebben wij veel van geleerd. De inzet van onze vrijwilligers in dit dossier – waaronder hun optreden tijdens de hoorzittingen van de Inspectie Leefomgeving en Transport – verdient grote waardering. Maar de teleurstelling over de afloop is er niet minder om.

Ook op andere punten lopen we tegen grenzen aan. Het convenant Kernraden Waterland biedt op papier goede uitgangspunten maar functioneert in de praktijk onvoldoende. Overlegmomenten zijn te beperkt, informatie komt te laat en besluitvorming vindt vaak plaats voordat wij onze rol kunnen vervullen. Hierdoor worden we regelmatig in een reactieve positie gedwongen. En dat staat haaks op hoe wij als Eilandraad willen werken: proactief, adviserend en verbindend.

Toch zijn er ook lichtpunten in de samenwerking met de gemeente. De samenwerking met ambtenaren op uitvoerend niveau verloopt uitstekend. Met betrekking tot het onderhoud van de begraafplaats, het beheer van de groencontainer, woningbouw en voorzieningenbeheer ervaren wij betrokkenheid en professionaliteit. Ook de ondersteuning van de griffie wordt enorm op prijs gesteld. Deze samenwerking met de ambtenaren is enorm waardevol en dat willen wij graag vasthouden én uitbreiden.

Wat willen we bereiken?

Als bestuur van de Eilandraad streven wij naar een structurele samenwerking met gemeente, provincie en andere betrokken partijen. Waarin wij vanaf het begin kunnen meedenken en meepraten over beleid en besluiten die Marken raken.

Wij willen de doelen uit deze toekomstvisie kunnen inbrengen in besluitvormingsprocessen – zodat deze als gedeelde uitgangspunten gelden voor de verdere ontwikkeling van de woon- en leefomgeving van Marken.

Dat vraagt om erkenning van de Eilandraad als representatieve, deskundige en betrouwbare partner. Een partij die de belangen van de inwoners van Marken vertegenwoordigt en samenwerkt aan een leefbaar en veerkrachtig Marken.

Onze opdracht

Onze opdracht als bestuur is om de stem van Marken effectief te laten doorklinken in beleid en uitvoering. Dat vraagt om een actieve inzet: we signaleren ontwikkelingen, agenderen knelpunten, faciliteren werkgroepen en bouwen bruggen tussen inwoners, gemeente en andere partijen.

Wij organiseren ons werk zodanig dat we snel kunnen schakelen, constructief kunnen meedenken én tijdig invloed kunnen uitoefenen op processen die de leefbaarheid van Marken raken. Daarbij bewaken we de voortgang van lopende dossiers en activiteiten, zorgen we voor continuïteit binnen onze organisatie, en versterken we het netwerk van betrokken vrijwilligers dat dit mogelijk maakt.

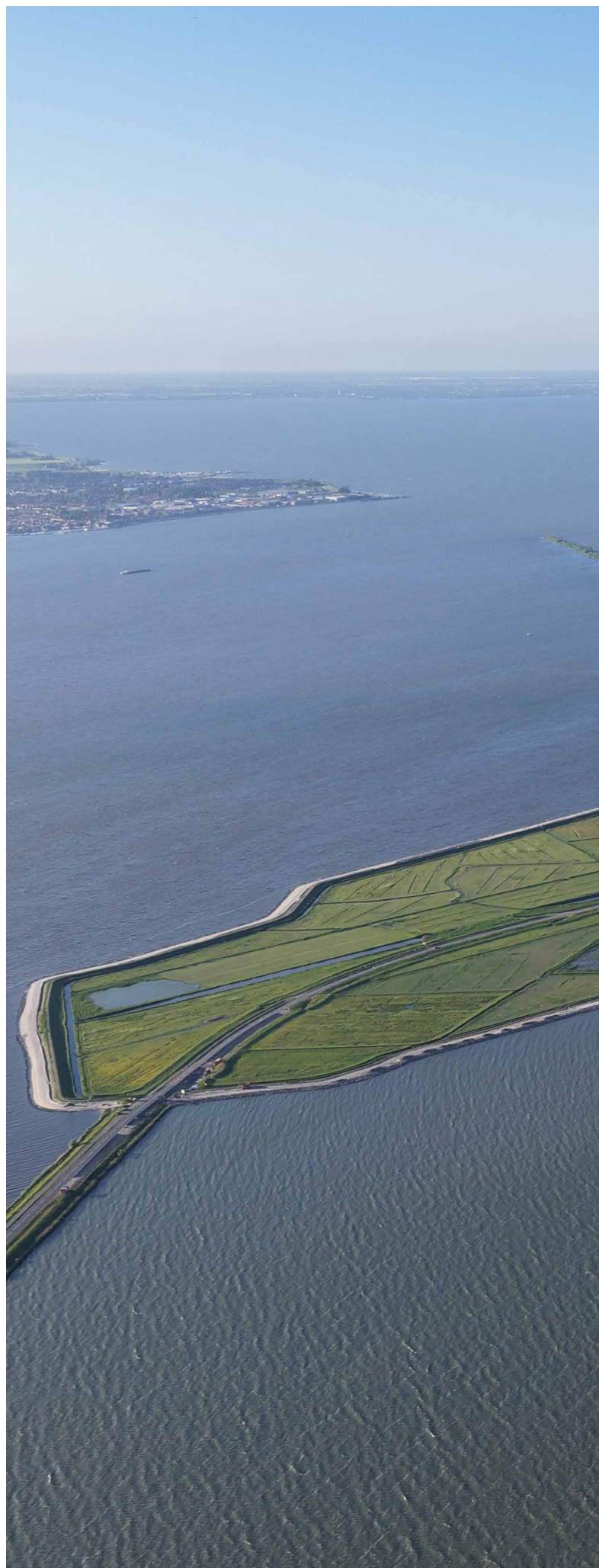
Hoe organiseren we dat?

We werken als bestuur van de Eilandraad op basis van heldere verantwoordelijkheden, korte lijnen en nauwe samenwerking met de werkgroepen. Elk bestuurslid heeft een portefeuille en onderhoudt actief contact met de bijbehorende werkgroep(en). Zodat wij goed aangesloten blijven bij wat er speelt en waar nodig kunnen ondersteunen, aanjagen of afstemmen.

We hebben frequente en structurele afstemming met externe partijen zoals de gemeente Waterland, Rijkswaterstaat en andere relevante organisaties, en treden op als aanspreekpunt voor initiatieven vanuit bewoners. Ook zoeken we de samenwerking op met andere kernraden in Waterland om gezamenlijke thema's krachtiger te agenderen.

We investeren in communicatie, continuïteit en versterking van onze organisatie. Nieuwe vrijwilligers krijgen via de brochure Focus op de Toekomst inzicht in onze werkwijze en rollen zodat zij goed geïnformeerd instappen. Zo zorgen we voor overdraagbaarheid van kennis, heldere taakverdeling en een gezonde balans tussen ambitie en haalbaarheid.

Om de continuïteit van ons werk te waarborgen en de taken evenwichtig te verdelen, kiezen wij bewust voor een dubbele bezetting van de kernfuncties binnen het dagelijks bestuur. Zo hebben wij sinds enkele maanden zowel een voorzitter als een vicevoorzitter, twee penningmeesters en streven we naar een spoedige invulling van de nog openstaande positie van tweede secretaris.

Werkgroep Wonen

De problematiek rond wonen was de aanleiding voor de oprichting van de Stichting Eilandraad Marken. Nu, meer dan 20 jaar later, is dit nog steeds een actueel onderwerp. Het zorgen voor de juiste balans van het woningaanbod ten opzichte van de behoeften en noodzaken van inwoners en het zorgen voor een fijne woonomgeving om het inwoneraantal op peil te houden (en daarmee tevens het voorzieningenniveau in stand te houden) zijn nog altijd speerpunten.

Huidige situatie en behaalde resultaten

De Eilandraad is trots dat het project 't Eilandhart' nabij de voetbalvelden van Sportvereniging Marken is gestart. Bijna honderd woningen voor verschillende doelgroepen worden gerealiseerd in de komende jaren. De voorbereidende werkzaamheden zijn op het moment van schrijven al geruime tijd aan de gang.

In de afgelopen jaren zijn door de Werkgroep Wonen meerdere resultaten behaald en successen geboekt:

- Jongerenhuisvesting aan de Hoogkamplaan (vanaf 2013); hiervan wordt ook de administratie en wachtlijst bijgehouden;
- Acht huurwoningen aan de Buurterstraat met positieve doorstroming (start 2014 - oplevering in 2022);
- Vijf koopappartementen door verbouw van het voormalige Gemeentehuis (start 2015 - oplevering 2018);
- Project 't Eilandhart is van start gegaan met aanbod voor een diversiteit aan doelgroepen (start 2016 – geplande oplevering 2027);
- In de Westerstraat staat de bouw van zes sociale huurwoningen en negen koopappartementen op het punt van beginnen. Hiermee wordt tegelijkertijd verdere verkrotting van het bestaande pand voorkomen (start 2017 - verwachte oplevering 2027);
- Aankoop van de grond aan de Hoogkamplaan 3 t/m 15 door de gemeente Waterland is rond en de inbreng vanuit de Eilandraad in de planvorming voor de ontwikkeling van het gebied wordt gestart; verdere voorbereiding van dit plan is een doelstelling die we samen met het projectteam Zorgplan Marken gaan invullen;
- De oriëntatie en voorbereiding voor gebiedsontwikkeling bij basisschool De Rietlanden is gestart (2024) en is een duidelijke doelstelling voor de komende periode;
- Aanvullend op de zienswijze van de gemeente hebben wij zelf een zienswijze bij de provincie Noord-Holland ingediend om de gemeente Waterland meer beslissingsruimte te geven voor soepelere criteria in de Transformatieregeling Landbouwbedrijven. Zo

worden (potentiële) particuliere projecten op Marken, zoals Moeniswerf, Moeniswerferpad en de loods aan de Kruisbaakweg, kansrijker en helpen wij verdere verkrotting en leegstand te voorkomen.

De herontwikkeling van de loods aan de Kruisbaakweg is tot op het moment van schrijven niet gelukt. De initiële plannen voor 24 hybride woningen, voor zowel jongeren als ouderen en naderhand een alternatief plan voor 6 woningen, zijn ook door de Provincie Noord-Holland afgewezen omdat ze niet voldeden aan de gestelde criteria. Alleen de bouw van één woning met atelierruimte is vergund.

Gezien de grote woningbehoefte blijft de werkgroep Wonen zich inzetten voor een nieuwe invulling. De ingediende zienswijze over transformatie van agrarische bebouwing kan helpen om, met steun van de gemeente, het plan alsnog aan te passen.

Wat willen wij bereiken?

De werkgroep wonen zet in op voldoende woningen in de juiste mix qua aanbod. De focus ligt op woningen voor jongeren, ouderen, gezinnen en zorgwoningen. Het is voor Marken belangrijk een woningvoorraad te hebben die doorstroming mogelijk maakt.

De Eilandraad wil dat jonge inwoners op Marken kunnen blijven wonen en zet in op de terugkeer van jongeren die (weer) op Marken willen wonen. Door nieuwe projecten op te starten (in samenwerking met ontwikkelaars en onze gemeente) worden mogelijkheden gecreëerd om dit te realiseren.

Daarnaast zijn het terugdringen van leegstand en vakantieverhuur plus het voorkomen van de verkrotting van woningen belangrijke speerpunten. Gezien de complexiteit van deze materie is hiervoor een aparte subwerkgroep 'Verkrotting & Leegstand' in het leven geroepen.

De Eilandraad zet zich tevens in voor de verduurzaming van de huidige woningvoorraad. Hiervoor is in 2023 de subwerkgroep 'Verduurzaming' opgericht. Deze valt onder de Werkgroep Wonen.

Onze opdracht

De Eilandraad zet zich actief in voor voldoende en passende woonruimte op Marken. Dit alles wordt afgestemd op de behoeften van verschillende doelgroepen. De werkgroep brengt de belangen en zorgen van bewoners onder de aandacht bij gemeente, ontwikkelaars en andere betrokken partijen. Daarnaast neemt zij initiatief om verbeteringen in gang te zetten. Als verbindende schakel faciliteren wij samenwerking tussen partijen en zorgen wij ervoor dat

bewoners goed geïnformeerd en betrokken blijven. Dit doet de Eilandraad onder andere via openbare vergaderingen, gerichte informatiebijeenkomsten en/of nieuwsbrieven.

Daarnaast werken wij samen met de gemeente Waterland in een adviserende rol bij het ontwikkelen en verbeteren van de welstandsnota. Aanpassing van de lokale wet- en regelgeving is onder andere belangrijk in de verduurzaming van monumentale objecten op Marken.

Vanuit onze kennis van de lokale situatie dragen we bij aan het signaleren en ondersteunen van kansen voor toekomstige woningbouw of herontwikkeling op Marken. Daarbij wordt meegedacht over mogelijkheden aan de randen van bestaande bebouwing, op nieuwe locaties en bij herbestemming van bestaande panden of percelen.

Hoe organiseren wij dat?

De Eilandraad houdt via haar leden en werkgroepen nauw contact met lopende projecten en signalen vanuit het dorp. Per woningbouwproject is een contactpersoon betrokken die de ontwikkelingen volgt en knelpunten signaleert. We onderhouden actief contact met grondeigenaren, woningcorporaties, projectontwikkelaars en ambtenaren en bestuurders van de gemeente Waterland.

Op het gebied van verduurzaming laat de Eilandraad zich adviseren door relevante instanties zoals de gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (die bouwplannen beoordeelt en het College van B&W adviseert), Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) en subsidie verstrekkende instanties. Wij vertalen deze adviezen naar begrijpelijke en toegespitste informatie voor bewoners en particuliere woningeigenaren. Zo informeren wij over wet- en regelgeving en over manieren om historische woningen te verduurzamen met behoud van hun kenmerkende karakter. Zo weten eigenaren en

(potentiële) kopers wat wél kan, kiezen jongeren eerder voor deze kenmerkende woningen en verbetert hiermee ook de doorstroming.

In het geval van leegstand en verkrotting zoeken wij, in overleg met betrokkenen en de relevante overheden (zoals gemeente Waterland, provincie Noord-Holland en eventueel Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), naar oplossingsrichtingen. Denk hierbij aan (mee)werken aan nieuwe gemeentelijke zelfbewoningsplicht, provinciale wet- en regelgeving (bijvoorbeeld de Transformatieregeling Landbouwbedrijven) of wijziging van bestemmingsplan in het geval van sommige leegstandgevallen (bijvoorbeeld woon/winkel problematiek). Grootschalige aankopen met beleggingsmotieven zullen worden bestreden met achtergrondinformatie en advies.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

Om voortgang te blijven boeken op een voor de Marker leefbaarheid belangrijk aandachtsgebied als dat van wonen verwacht de werkgroep in de samenwerking met onze gemeente het volgende:

- Het faciliteren van woningbouwprojecten inclusief gronduitgifte;
- Het hebben van een actieve rol bij de aanpak van leegstand en het tegengaan van verkrotting;
- Ondersteuning middels het onderzoeken van woonbehoefte en/of enquêtes;
- Snelle besluitvorming en afstemming over plannen;
- Het betrekken van de werkgroep Wonen bij ruimtelijke procedures en kaders welke worden opgesteld;
- Aanpassing van de welstandsnota ter verbetering van de lokale wet- en regelgeving;
- Controle en consequente handhaving op de uitvoering van goedgekeurde bouwplannen en afspraken.

Werkgroep Zorg & Welzijn

Voor de Stichting Eilandraad Marken is het hebben en behouden van goede voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn een belangrijk speerpunt. Marken heeft, evenals andere dorpskernen in Nederland, te maken met een toenemende vergrijzing. Het is niet vanzelfsprekend dat het huidige niveau aan voorzieningen ook in de toekomst gehandhaafd blijft. Ondanks woningbouw en daarmee (deels) nieuwe inwoners die naar Marken trekken blijft de werkgroep Zorg & Welzijn alert op ontwikkelingen om het voorzieningenniveau met betrekking tot zorg en welzijn op Marken op peil te houden en waar mogelijk uit te breiden.

Huidige situatie en behaalde resultaten

Marken is een hechte gemeenschap met ongeveer 1.750 inwoners. Binnen de Eilandraad is de werkgroep Zorg & Welzijn sinds 2012 actief en heeft in de afgelopen jaren veel bereikt. Zo zijn initiatieven opgezet als 'Marker Koffie Speciaal' met gastsprekers en de 'Eettafel Marken', waar maandelijks dertig of meer deelnemers op afkomen. Onder de hoede van de werkgroep is ook 'Voor Elkaar op Marken' ontstaan: een coördinatiepunt voor uiteenlopende zorgvragen. Variërend van een boodschappendienst, sociale contacten en praktische klussen tot tuinonderhoud, vervoer, begeleiding, computerhulp, administratieve ondersteuning en verzorging van huisdieren. Voor deze hulpvragen is een grote en actieve groep vrijwilligers beschikbaar.

De werkgroep heeft het overleg 'Samenwerken in Welzijn' opgezet, waarin formele en informele zorgnetwerken ieder kwartaal bijeenkomen. Tijdens deze overleggen worden plannen en voornemens op elkaar afgestemd, nieuwe kansen verkend en gezamenlijke oplossingen gezocht voor knelpunten. Een belangrijk resultaat is de inrichting van laagdrempelige spreekuren in de huiskamer bij de huisartsenpraktijk. Hier bieden zorg- en welzijnsorganisaties zoals SMD, Evean/Zorgcirkel, WelzijnWonenPlus en het team Jeugd van de gemeente Waterland hun ondersteuning aan. Dit draagt bij aan betere samenwerking en toegankelijke zorg voor alle inwoners.

In samenwerking met de Jeugdraad is daarnaast een vaste afstemming met de huisarts gerealiseerd zodat thema's rond jeugd en welzijn structureel de juiste aandacht krijgen. Al deze inspanningen zijn gericht op het versterken van de zorgstructuur op Marken en het tijdig inspelen op veranderingen binnen het sociaal domein en eventuele nieuwe zorgvragen.

Wat willen we bereiken?

De werkgroep Zorg & Welzijn zet zich in voor een veerkrachtige en zorgzame Marker gemeenschap waarin iedereen de juiste ondersteuning en zorg ontvangt op het moment dat dit nodig is. Daarbij staat het versterken van samenredzaamheid, gemeenschapszin en het vermogen van inwoners om met de uitdagingen van het leven om te gaan centraal. De werkgroep werkt vanuit het gedachtegoed van 'Positieve Gezondheid' waarbij gezondheid niet alleen gaat over de afwezigheid van ziekte maar vooral over de mate waarin mensen zich kunnen aanpassen en de eigen regie voeren over hun leven.

We willen dat alle inwoners op Marken – ongeacht leeftijd, achtergrond of beperking – de mogelijkheid hebben om vitaal en in beweging te blijven, op een manier die past bij hun levensfase en mogelijkheden. Dit draagt bij aan welzijn, sociale samenhang en het voorkomen van zwaardere zorgvragen.

Om deze ambitie waar te maken, werkt de werkgroep aan een aantal concrete doelstellingen. We willen borgen – en actief bevorderen – dat de huisarts voor Marken behouden blijft. We zorgen ervoor dat hulpdiensten het dorp altijd snel kunnen bereiken én binnen het dorp snel en ongehinderd op de juiste plek terechtkomen. Daarnaast streven we naar een volledig en toegankelijk zorgaanbod voor alle doelgroepen. Van jeugd en jongvolwassenen tot ouderen. Zo zorgen we ervoor dat iedereen op Marken, ongeacht leeftijd of achtergrond, kan rekenen op passende zorg dichtbij huis én op mogelijkheden om gezond en vitaal te blijven.

Onze opdracht

De werkgroep Zorg & Welzijn ziet het als haar opdracht om de zorgbehoeften van bewoners tijdig zichtbaar te maken en te zorgen dat het zorgaanbod op Marken toegankelijk, laagdrempelig en begrijpelijk is voor iedereen. We willen dat iedere inwoner weet waar hij of zij terecht kan voor hulp, ondersteuning of advies. Of dat nu gaat om lichamelijke gezondheid, mentale problemen, sociale eenzaamheid of praktische zorgvragen.

De werkgroep vervult een actieve brugfunctie tussen bewoners, formele en informele zorgaanbieders, de gemeente en andere betrokken partijen. We signaleren knelpunten, maken behoeften bespreekbaar en agenderen deze bij zorgaanbieders en beleidsmakers. Daarbij zorgen we voor afstemming tussen initiatieven en instellingen zodat er geen dubbelingen ontstaan en niemand tussen wal en schip valt.

Daarnaast zetten wij ons in voor preventie en het versterken van lokale netwerken rond gezondheid, vitaliteit, bewegen en welzijn. In samenwerking met onder andere de partners uit Samenwerken in Welzijn en o.a. de Raad voor Sport en Bewegen signaleren wij behoeften, ondersteunen kleinschalige beweeginitiatieven en bevorderen een gezonde en actieve leefstijl op Marken. We helpen inwoners de weg te vinden binnen het zorg- en welzijnsaanbod, stimuleren vroege signalering en werken samen aan praktische oplossingen, verbinding en vertrouwen. Met daarbij bijzondere aandacht voor jeugd, alleenwonenden en ouderen.

Hoe organiseren wij dat?

De werkgroep Zorg & Welzijn hanteert zes pijlers voor het organiseren van haar activiteiten:

- Het opzetten, (laten) onderhouden en bevorderen van sterke sociale netwerken en gemeenschapszin;
- Het (laten) bieden van toegankelijke en preventieve zorg;
- Het investeren in mentaal welzijn en veerkracht van mensen;
- Het zorgen voor een toekomstbestendige zorgstructuur en het borgen van de verschillende vormen van zorg binnen deze structuur;
- Het bouwen en borgen van een gezonde leefomgeving waarin sport en beweging vanzelfsprekend onderdeel zijn;

- Het betrekken van bewoners en ervaringsdeskundigheid bij de activiteiten die wij ondernemen.

Wat verwachten wij van de gemeente Waterland?

In de eerste plaats verwachten wij vanuit onze gemeente, zoals in de voorgaande toekomstvisie van de Eilandraad eveneens staat omschreven, initiatief en regie. Ons uitgangspunt is een gelijkwaardige samenwerking tussen de werkgroep Zorg & Welzijn en de gemeente Waterland.

Onze samenwerking bestaat uit structureel overleg met elkaar. Maar ook ondersteuning in communicatie die wij doen naar verscheidene groepen en belanghebbenden. Het is daarnaast voor de werkgroep van essentieel belang om toegang te hebben tot beleidsinformatie binnen het domein van zorg en welzijn. Tot slot is het belangrijk om specifieke programma's te benutten, te weten:

- Raad voor Sport en Bewegen
- Het programma 'Eén tegen eenzaamheid'
- GALA & IZA
- Het programma 'Kansrijke Start'
- Valpreventie
- Welzijn op Recept

Projectgroep Zorgplan Marken

Voor de Stichting Eilandraad Marken is, naast het hebben en behouden van goede voorzieningen op het gebied van zorg en welzijn, ook het realiseren van ontbrekende woon/zorg voorzieningen een belangrijk speerpunt. Daarvoor is in 2018 het projectteam Zorgplan Marken opgericht. In de voorgaande Toekomstvisie Marken 2021 – 2025 staat uitgebreid beschreven wat er aan onderzoek is gedaan om te komen tot kleinschalige woon/zorg concepten met als doel een levensloopbestendig Marken waar bewoners van geboorte tot overlijden wonen en alleen specialistische zorg buiten Marken plaatsvindt.

De noodzaak hiervoor blijkt des te groter wanneer we kijken naar de demografische ontwikkelingen. Op Marken bestaat inmiddels 63% van de huishoudens (circa 870 in totaal) uit 55-plussers, waarvan ongeveer 400 in de groep 55–74 jaar en 158 in de groep 75+. Het aandeel 75-plussers bedraagt nu 18% en zal naar verwachting in de periode tot 2040 toenemen tot 26%. Tegelijkertijd is het aantal levensloopgeschikte woningen op Marken slechts 44% van het totale woningaanbod, aanzienlijk lager dan het gemiddelde van 64% in de gemeente Waterland. Dit betekent dat veel ouderen op Marken nog in ruime eengezinswoningen wonen die minder goed aansluiten bij hun levensfase waardoor tevens de doorstroming op de woningmarkt stopt.

Wat de zorg betreft is de situatie op Marken eveneens kwetsbaar. Het bestaande verzorgingshuis van Evean bevindt zich in Monnickendam waardoor de toegankelijkheid voor ouderen op Marken beperkt is. Voorzieningen voor bijzondere doelgroepen zoals mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en cliënten met GGZ-problematiek zijn bovendien vooral in Purmerend geconcentreerd. Dit maakt dat Marken voor deze onderdelen van het zorgaanbod sterk afhankelijk is van voorzieningen buiten het eiland.

Deze combinatie van een snel groeiend aandeel ouderen, een tekort aan passende woningen en de beperkte beschikbaarheid van lokale zorgvoorzieningen onderstreept de urgentie om op korte termijn werk te maken van de realisatie van nieuwe woon- en zorgconcepten op Marken.

Huidige situatie en behaalde resultaten

In de zomer van 2020 zijn de werkzaamheden van het projectteam Zorgplan Marken tot nader order stilgelegd. Enerzijds vanwege het moeten wachten op de toekomstvisie van de Protestantse gemeente Marken. De bijgebouwen van de Patmoskerk waren namelijk een beoogde ontwikkellocatie voor het kleinschalige woon/zorg concept 'Buurtwonen' van Buurtzorg. Anderzijds was het wachten op de gemeente

Waterland waar het gaat om de aankoop van Woonzorg van 13 oude aanleunwoningen aan de Hoogkamplaan.

Samen met bovengenoemde locatie Patmoskerk en de grond van zorgorganisatie Evean ten westen van de Patmoskerk kan een allesomvattende ontwikkellocatie Hoogkamplaan ontstaan. Daarbinnen moet zorg op basis van een beoogd levensloopbestendig Marken een belangrijke positie krijgen. Aan die ontwikkellocatie kunnen de gedateerde huurwoningen van Woonzorg, gelegen tegenover de Patmoskerk, eventueel worden toegevoegd.

In de zomer van 2025 is begonnen met een doorstart van het projectteam Zorgplan Marken. Dit nadat in de eerste helft van 2025 de aankoop van de 13 oude aanleunwoningen door gemeente Waterland definitief is geworden. Maar ook de Protestantse gemeente Marken binnen het afwegingsproces over haar vastgoed bereid bleek verkennende gesprekken met gemeente Waterland te voeren over het betrekken van de Patmoskerk en haar bijgebouwen bij de ontwikkellocatie Hoogkamplaan.

Verder heeft de Eilandraad in 2022 Evean in contact gebracht met gemeente Waterland over het meenemen van hun grondpositie ten westen van de Patmoskerk binnen de beoogde ontwikkeling Hoogkamplaan. Evean heeft er belang bij binnen deze ontwikkeling te worden betrokken. Dit zowel vanuit hun grondpositie als de potentie om de belangrijkste zorgverlener te worden binnen diverse, nog nader uit te werken, woon/zorg concepten. Dat betekent overigens niet dat daarmee andere concepten zoals 'Buurtwonen' van Buurtzorg definitief uit beeld zijn.

Wat willen we bereiken?

- Een voorziening voor 10 tot 15 mensen met dementie (WLZ/WMO) met mogelijk ook een vorm van dagopvang voor de groep mensen met beginnende dementie. Hierbij is een belangrijke rol voor vrijwilligers weggelegd.
- Huurappartementen voor mensen die potentieel zorg nodig gaan hebben. Dus een woonfunctie in kleine appartementen met domotica voorzieningen.
- Een thuiszorg 24-uurs post voor alle mensen op Marken die thuiszorg nodig hebben.
- Een 'ontschot' model met samenwerking en geen concurrentie tussen thuiszorgaanbieders.
- Kamer(s) voor respijtzorg en een hospicefunctie gerund door thuiszorg en vrijwilligers.
- Optioneel het verplaatsen van het medisch centrum aan de Buurterstraat naar de Hoogkamplaan waardoor, bij tevens uitplaatsen van de Brandweer, het Buurthuis

vrijkomt voor andere ontwikkelingen in het belang van de leefbaarheid op Marken waaronder woon/zorg concepten.

Deze doelen sluiten aan bij de ambitie uit de Woonzorgvisie van de gemeente Waterland om tot 2030 200 geclusterde seniorenwoningen en 65 WLZ-zorgplekken te realiseren. Het is van belang nu concreet vast te stellen welk deel hiervan op Marken gerealiseerd moet worden. Dit draagt niet alleen bij aan passende huisvesting voor ouderen en/of zorgbehoevenden. Daarnaast ook aan de doorstroming op de woningmarkt op Marken waarbij gezinswoningen vrijkomen en de leefbaarheid en diversiteit op Marken verder wordt bevordert.

Onze opdracht

Nu de ontwikkellocatie Hoogkamplaan (weer) kansrijk is geworden schuift het projectteam Zorgplan Marken aan als adviseur waar het gaat om (ouderen)zorg en het implementeren van diverse woon/zorg concepten. Dit op basis van eerdere onderzoeken en verkenningen met zorgpartijen zoals Evean en Buurtzorg. Uitgangspunt is dat de gemeente Waterland het initiatief neemt voor de ontwikkeling van de Hoogkamplaan en daarbij stakeholders en belanghebbenden met elkaar in verbinding brengt. Op basis van de Woonvisie 2025 en Woonzorgvisie 2023 – 2028 van de gemeente Waterland zullen (ouderen)zorg en woon/zorg concepten een prominente plek moeten krijgen binnen de ontwikkellocatie Hoogkamplaan.

Hoe organiseren wij dat?

Het projectteam Zorgplan Marken zal - vanuit een mandaat van het bestuur van de Eilandraad Marken - het voortouw nemen om de onder 'Wat willen we bereiken?' genoemde doelen te realiseren. Het is belangrijk dat Marken zoveel mogelijk met één mond spreekt en daarmee een betrouwbare partner is van de gemeente Waterland. Het oprichten van een integraal projectteam Hoogkamplaan ligt daarom voor de hand. Dat betekent goede afstemming met de werkgroep Zorg & Welzijn, werkgroep Wonen en werkgroep School binnen de Eilandraad en met alle andere externe betrokkenen.

Bij het betrekken van de Patmoskerk binnen de ontwikkellocatie Hoogkamplaan tevens tot een goede afstemming komen met vertegenwoordigers van de Protestantse gemeente Marken. Vanuit hun sociaal-maatschappelijke functie en vastgoedbelangen kunnen ze meedenken en meedoen in de advisering over de ontwikkeling van de Hoogkamplaan.

Het is noodzakelijk dat voor Marken een kansenkaart wordt ontwikkeld, zodat locaties als de Hoogkamplaan (en omgeving) plus eventueel ook de omgeving van de nieuwe school, concreet in beeld komen als mogelijke woonzorglocaties. Daarmee sluiten we aan bij de doelen uit de Woonzorgvisie 2023–2028 en kunnen we gezamenlijk vervolgstappen zetten op bestuurlijk en uitvoerend niveau.

Het projectteam Zorgplan Marken gebruikt genoemde Woonzorgvisie als uitgangspunt en volgt de daarin beschreven werkwijze. Zo geven we invulling aan de rol van de Eilandraad als coördinator en gesprekspartner en leveren we een bijdrage aan het noodzakelijke maatwerk voor de kern Marken. Deze werkwijze betekent ook periodieke evaluaties met betrokken instanties. Daarbij geldt het principe van harde sturing met cijfers én zachte sturing via dialoog. Zodat zowel de feitelijke voortgang als de betrokkenheid en het draagvlak van bewoners en partners de juiste aandacht krijgen bij de realisatie van het Zorgplan Marken.

Wat verwachten wij van de gemeente Waterland?

Wij verwachten vanuit onze gemeente initiatief en regie. Nu de gemeente de 13 oude aanleunwoningen van Woonzorg heeft aangekocht is dat ook niet meer dan logisch. Binnen de ontwikkeling van de Hoogkamplaan verwachten wij dat de gemeente Waterland haar Woonvisie 2025 en Woonzorgvisie 2023 – 2028 daadkrachtig oppakt en implementeert. Daarbij gaat het om het leveren van maatwerk voor de kern Marken in nauwe samenwerking met de betrokken partners en met actieve betrokkenheid van de inwoners via de Eilandraad Marken. De Woonzorgvisie zet bovendien expliciet de rol van de gemeente neer als regisseur en als partij die prestatieafspraken maakt met de woningcorporaties. Wij rekenen erop dat de gemeente deze rol actief oppakt. Zodat de gezamenlijke opgave voor passende woon- en zorgvoorzieningen voor Marken daadwerkelijk vorm en inhoud krijgt.

Projectgroep School

De projectgroep School is ontstaan uit een eerder initiatief van de Eilandraad gericht op het versterken van de kinderopvang op Marken. In de eerste fase lag de focus op het opzetten van een kwalitatief goede opvangvoorziening. Dit leidde tot een intensieve samenwerking met Sportify, dat zowel kinderopvang als buitenschoolse opvang aanbiedt. Deze samenwerking verloopt naar tevredenheid en vormt inmiddels een stabiele basis. Het succes van deze voorziening onderstreept het belang van een sterke onderwijsinfrastructuur op Marken, die jonge gezinnen aanspreekt en bindt.

Sinds 2025 is de werkgroep verbreed en richt zij zich nadrukkelijk op de realisatie van een nieuw, toekomstbestendig schoolgebouw op Marken. Daarmee fungeert de werkgroep feitelijk als projectgroep. Met als doel het gezamenlijk met CPOW en de gemeente Waterland tot stand brengen van een Brede School waar onderwijs, kinderopvang, buitenschoolse opvang en bewegingsonderwijs op één locatie worden geïntegreerd. In dit verband wordt ook nauw samengewerkt met de nieuwe Raad voor Sport en Bewegen. Mede vanuit het besef dat motorische ontwikkeling, sport en bewegen onlosmakelijk verbonden zijn met de ontwikkeling van jonge kinderen.

Huidige situatie en behaalde resultaten

Basisschool De Rietlanden is sinds 1974 gevestigd op Marken en verzorgt het onderwijs voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. De school valt onder het bestuur van de stichting Confessioneel Primair Onderwijs Waterland (CPOW), die in totaal 19 scholen beheert in de regio. Het huidige schoolgebouw is deels gerenoveerd in de jaren 1997–1998 maar voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De eisen en de manier waarop onderwijs gegeven wordt zijn in de loop der tijd flink gewijzigd. Zo wordt bijvoorbeeld minder aan klassikaal onderwijs gedaan. Ook de aangrenzende gymzaal, eigendom van de gemeente Waterland, is sterk verouderd en slechts beperkt bruikbaar.

De Rietlanden profileert zich als 'Natuurschool' en functioneert als Brede School in samenwerking met Sportify. Deze integrale benadering van onderwijs, opvang en ontwikkeling maakt het aantrekkelijk voor jonge gezinnen om zich op Marken te vestigen of er te blijven. De huidige samenwerking met CPOW en Sportify verloopt goed. Zowel in de dagelijkse praktijk als bij gezamenlijke ambities voor de toekomst.

In maart 2025 is op initiatief van de werkgroep een startnotitie ingediend bij de gemeente Waterland. Deze

vormt de basis voor het opstellen van een projectplan voor nieuwbouw en het mobiliseren van alle benodigde partijen. Eerder vielen onderwijs en opvang onder de werkgroep Wonen. Dit vanwege de raakvlakken met woningbouw en ruimtelijke ontwikkeling. Bij de verdere uitwerking van het project trekken de projectgroep School en de projectgroep Zorgplan Marken en de werkgroepen Wonen en Zorg & Welzijn gezamenlijk op voor het afstemmen van potentieel overlappende belangen en aandachtsgebieden. Echter, de focus voor het projectteam School blijft liggen op de nieuwbouw van het gebouw voor de basisschool.

In het IHP (Integraal Huisvestingsplan) 2021–2037 heeft vernieuwing van het schoolgebouw op Marken prioriteit 1. Dit betekent dat vernieuwing uiterlijk in 2028 haalbaar zou moeten zijn. Dit betekent óók dat op korte termijn een start moet worden gemaakt en dat de noodzakelijke procedures in gang moeten worden gezet.

Wat willen we bereiken?

De projectgroep School heeft een aantal belangrijke doelstellingen opgesteld ten behoeve van het behoud van kwalitatief goed onderwijs op Marken:

- Een toekomstbestendig en duurzaam schoolgebouw voor basisonderwijs, buitenschoolse opvang en kinderopvang op Marken;
- Het behoud en de versterking van voorzieningen voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar inclusief opvang: een Brede School door middel van integratie van opvang, onderwijs en sport op één locatie;
- De aantrekkelijkheid van Marken vergroten voor jonge gezinnen uit het eigen dorp en de omliggende kernen door het bieden van een Brede School in een passend, veilig en duurzaam schoolgebouw;
- De ruimte op de huidige locatie van de basisschool optimaal benutten door het eventueel realiseren van functies ten behoeve van sociaal nut en algemeen belang. Te denken valt hierbij aan zorgfuncties en/of woningbouw. Dit zullen we alleen onderzoeken als de kans ontstaat, het is geen doelstelling op zich.

Onze opdracht

Het is de opdracht van de werkgroep School om te zorgen dat er op Marken kwalitatief goed basisonderwijs beschikbaar blijft. Er dient een koppeling te worden gemaakt tussen de schoolvoorzieningen en bredere voorzieningen op het gebied van wonen, sport, zorg en kinderopvang. Daarnaast ziet de werkgroep het als haar taak om draagvlak te vergroten

onder bewoners en verenigingen voor de ontwikkeling van een nieuw schoolgebouw.

De werkgroep brengt betrokken partijen samen — waaronder CPOW, de directie van De Rietlanden, Sportify, de gemeente Waterland en bewoners — en bewaakt de voortgang van het vernieuwingsproces. Ook wordt afgestemd met andere werkgroepen binnen de Eilandraad zodat de herontwikkeling van het schoolterrein in samenhang plaatsvindt met andere ruimtelijke of maatschappelijke ontwikkelingen.

Hoe organiseren wij dat?

De werkgroep organiseert haar activiteiten op basis van de volgende uitgangspunten:

- Vervullen van een verbindende en aanjagende rol binnen het proces;
- Samenwerking met CPOW en de schoolleiding bij het opstellen van de toekomstvisie en het projectplan;
- Actieve deelname aan overleggen met de gemeente Waterland over locatie, planning en functionele invulling;
- Inzet op nieuwbouw op de huidige locatie, met integratie van aanvullende functies zoals zorg of woningbouw;

- Afstemming met andere werkgroepen binnen de Eilandraad en betrokken maatschappelijke partners;
- Verbondenheid met de Raad voor Sporten Bewegen, onder andere met het oog op kwalitatief bewegingsonderwijs en een geschikte gymzaalvoorziening.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

In de eerste plaats verwachten wij van de gemeente Waterland initiatief, samenwerking en regie. De werkgroep School verwacht van de gemeente dat zij haar rol als opdrachtgever voor de nieuwbouw van het schoolgebouw actief en daadkrachtig invult. Dit betekent ook het organiseren en coördineren van de samenwerking met CPOW, Sportify, schoolbestuur De Rietlanden en de Eilandraad Marken gedurende initiatie, voorbereiding, besluitvorming en ontwikkeling.

Het is belangrijk dat de gemeente op korte termijn start met het haalbaarheidsonderzoek, de besluitvorming over scenario's voorbereid en het projectplan opstelt. Daarmee kan worden overgegaan tot formele besluitvorming over het nieuwbouwplan en de locatiekeuze.

Jeugdraad Marken

De Eilandraad vertegenwoordigt alle inwoners van Marken. Omdat jongeren hun specifieke wensen en uitdagingen hebben is in 2019 de Jeugdraad opgericht. Deze raad geeft de jeugd een stem en zorgt dat zij betrokken zijn bij ontwikkelingen die hun leefomgeving en toekomst raken. De Jeugdraad brengt jongeren en ouders samen, bevordert dialoog en maakt zich sterk voor een leefbaar en toekomstbestendig Marken. De kern van onze aanpak: verbinden, zichtbaar maken, activeren en signaleren.

Huidige situatie en behaalde resultaten

De Jeugdraad heeft zich de afgelopen jaren ingezet voor meer zichtbaarheid en betrokkenheid van jongeren en het bespreekbaar maken van thema's als alcohol- en drugsgebruik. Dit leidde tot onder meer:

- Een populaire video over vrijwilligerswerk;
- Social media campagnes onder de noemer 'Wist je dat?' Een succesvolle bijeenkomst met Moedige Moeders uit Volendam over alcohol- en drugsgebruik;
- Een informatiemarkt in Het Trefpunt over opvoeding, zorg en zorgregisseurs, welzijn en vrijetijdsbesteding, 'Wat te doen als je 18 wordt?' en Marker vacatures;
- Samenwerking met huisartsen om een plek te bieden voor discrete gesprekken met zorgverleners. Daarnaast samenwerking met huisartsen met betrekking tot social media.

Wat willen wij bereiken?

De Jeugdraad ontwikkelt zich tot een volwaardige werkgroep binnen de Eilandraad. Met daarin een structurele rol in besluitvorming over thema's die jongeren direct raken zoals wonen, zorg, welzijn, sport en cultuur.

Onze opdracht

De Jeugdraad zet zich in voor een zichtbare, erkende en structureel betrokken rol binnen de Eilandraad. Wij willen dat de stem van jongeren wordt gehoord bij alle onderwerpen die invloed hebben op hun leven op Marken. Daarbij zorgen we ervoor dat de jeugd actief meedoet, meedenkt en meehelpt aan de toekomst van ons dorp.

Wij stimuleren jongeren om zich in te zetten voor Marken. Bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of door deelname aan activiteiten en besluitvorming. We zoeken actief naar nieuwe leden uit alle leeftijdsgroepen en werken aan de continuïteit van de Jeugdraad door jongeren te enthousiasmeren en te betrekken.

We geven de jeugd een structurele plek aan tafel bij besluitvorming over belangrijke onderwerpen zoals het behoud van ontmoetingsplekken (zoals een jeugdcentrum

in samenwerking met de SMJ), het realiseren van geschikte jeugdwoningen en het tegengaan van leegstand en verkrotting. Ook werken we samen met de huisarts en andere partijen om aandacht te geven aan thema's als mentale gezondheid, eenzaamheid, pesten en verslaving – onder andere via de samenwerking met Moedige Moeders uit Volendam. Blijvende aandacht voor bewustwording van verslaving is een belangrijk speerpunt.

Wij zetten ons in voor meer verbinding tussen jong en oud door gezamenlijke activiteiten te organiseren. Daarbij gebruiken we eigentijdse communicatiekanalen zoals social media, filmpjes en QR-codes om jongeren effectief te bereiken.

We zorgen dat we structureel in gesprek blijven met de Gemeente Waterland zodat jeugdbeleid geen bijzaak is maar een integraal onderdeel van het toekomstbeleid van Marken.

Hoe organiseren wij dat?

De Jeugdraad werkt aan haar speerpunten in nauwe samenwerking met het bestuur en de werkgroepen van de Eilandraad, de gemeente Waterland en andere betrokken partners. Maar bovenal: samen met en voor jongeren. We zorgen voor continuïteit, zichtbaarheid en inhoudelijke impact via de volgende aanpak:

- Participatie stimuleren: een kernteam van jongeren coördineert activiteiten en betreft leeftijdsgenoten actief bij vrijwilligerswerk, werkgroepen en evenementen;
- Zichtbaarheid vergroten: met creatieve, herkenbare en eigentijdse online communicatie maken we deelname aantrekkelijk en toegankelijk. Op de openbare vergaderingen van de Eilandraad presenteren we onszelf en onze onderwerpen in een vast agendapunt;
- Besluitvorming borgen: de Jeugdraad heeft vaste agendapunten binnen de Eilandraad en structurele betrokkenheid bij gemeentelijke thema's die jongeren aangaan;
- Een jeugdcentrum behouden: in overleg met de gemeente Waterland en organisaties zoals de SMJ zetten we ons in voor het behoud van een jeugdcentrum, zoals nu De Zonnewijzer, als veilige ontmoetingsplek voor jongeren;
- Samenwerking versterken: we werken intensief samen met de SMJ, Moedige Moeders en andere lokale partners aan thema's die jongeren direct raken;
- Problemen signaleren: signalen over pesten, verslaving of eenzaamheid worden actief opgepakt en aangedragen bij de juiste instanties;

- Structureel overleg met de gemeente: minimaal twee keer per jaar voeren we overleg met vaste aanspreekpunten zoals de jongerenwerker van de gemeente.

Zo zorgen wij dat de Jeugdraad niet alleen een stem heeft maar ook daadwerkelijk wordt gehoord.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

De gemeente Waterland is een onmisbare partner voor de Jeugdraad. Alleen met haar actieve betrokkenheid en gerichte steun kunnen wij onze ambities voor de jeugd op Marken waarmaken. Daarom vragen wij van de gemeente:

- Structureel overleg: minimaal twee keer per jaar inhoudelijk overleg met vaste aanspreekpunten binnen de ambtelijke organisatie;
- Financiële en facilitaire ondersteuning: steun bij het organiseren van activiteiten, trainingen en het in stand houden van voorzieningen voor jongeren;
- Beleidsmatige betrokkenheid: een structurele rol voor de Jeugdraad in besluitvorming over onderwerpen die jongeren raken zoals wonen, leefomgeving, zorg en welzijn — inclusief gevoelige thema's zoals het vooronderzoek naar een coffeeshop;
- Zichtbaarheid en communicatie: ondersteuning bij evenementen en toegang tot gemeentelijke communicatiekanalen voor bredere zichtbaarheid en impact;
- Behoud jeugdcentrum: structurele inzet voor het behoud en de doorontwikkeling van De Zonnewijzer als vaste ontmoetingsplek voor jongeren;
- Samenwerking met partners: actieve ondersteuning bij samenwerking met lokale en regionale organisaties zoals Moedige Moeders.

Met deze gezamenlijke inzet kan de Jeugdraad zich verder ontwikkelen tot een krachtige, representatieve en blijvende stem voor alle jongeren op Marken.

Werkgroep Verkeer

Marken is compact en kwetsbaar: op een kleine oppervlakte bewegen zich inwoners, honderdduizenden bezoekers, wielrenners, wandelaars, leveranciers en hulpdiensten. De verkeersdruk op en rond Marken is daardoor hoog en neemt toe. Tijdelijk door bouwprojecten op Marken en bouwprojecten in de regio (o.a. Gouwhaven in Monnickendam). Structureel door groeiend autobezit, toenemend koeriersverkeer en toeristen die in de kern Marken rondrijden. De bereikbaarheid leunt bovendien op twee monumentale bruggen (de Beatrix- en Wilhelminabrug) en voor circa 300 huishoudens zelfs op één brug (de Julianabrug). Bij storingen of piekdruk ontstaan snel opstoppen. Met daarbij risico's voor de verkeersveiligheid die in het gevaar komt voor fietsende kinderen en ouderen en aanrijtijden van hulpdiensten die meer onder druk komen te staan. De opgave is daarom helder: verkeer op en rond Marken zó organiseren dat bereikbaarheid en veiligheid geborgd zijn met behoud van de leefbaarheid van de kern. Dit vraagt gerichte infrastructurele keuzes en consequente handhaving om doorstroming én leefbaarheid te borgen.

Huidige situatie en behaalde resultaten

De werkgroep Verkeer heeft de afgelopen jaren knelpunten in kaart gebracht en samen met partners concrete verbeteringen gerealiseerd, zoals:

- Versneld onderhoud en vervanging van de Wilhelminabrug;
- Een informatieavond en enquête bij het Zereiderpad over schoeiing en straatwerk;
- Aangepaste verkeersborden bij de centrale parkeerplaats;
- Succesvol overleg met Rijkswaterstaat over de oversteek van de N518.

De verkeersdruk op Marken blijft toenemen door bouwactiviteiten - ook in de regio - en meer autobezit. Dit leidt tot structurele problemen en een minder leefbaar straatbeeld:

- Bruggen als knelpunt: de afhankelijkheid van drie bruggen zorgt voor opstoppen en belemmert een snelle doorgang van hulpdiensten;
- Onveilig rijgedrag in de historische kern: hardrijders, koeriers, te zwaar verkeer, foutparkeerders en toeristen die de regels negeren veroorzaken gevaarlijke situaties;
- Bevoorrading haven: ondernemers ondervinden hinder door smalle straten en ongeschikt materieel, met slechts één toegangsweg richting de haven;
- Bereikbaarheid onder druk: Markers vermijden steeds

vaker de flessenhals in Monnickendam via alternatieve routes door Uitdam, Zuiderwoude en Broek in Waterland. Zonder duidelijke regionale afstemming schuiven de problemen van de ene naar de andere kern.

Wat willen wij bereiken?

Marken moet goed bereikbaar blijven. Voor bewoners, bezoekers én hulpdiensten. Dat vraagt om slimme verkeersregie zodat de kern niet vastloopt, bruggen worden ontlast en hulpdiensten binnen 15 minuten overal op het eiland kunnen zijn. We willen minder overlast voor bewoners en betere doorstroming voor verkeer.

Onze concrete voorstellen:

- Nieuwe ontsluitingsweg Minneweg-Hoogkamplaan: ontlast de monumentale bruggen, versnelt toegang voor hulpdiensten, verbetert bevoorrading van de haven en maakt een OV-aansluiting op de Hoogkamplaan mogelijk;
- Herinrichting en uitbreiding parkeerterrein: meer ruimte voor auto's, bussen, motoren en elektrische voertuigen op het centrale parkeerterrein;
- Alternatieve parkeerlocaties: onderzoek naar andere locaties om parkeerdruk in de historische kern en de Minnebuurt te verminderen;
- Ontsluitingsweg bij N247: onderzoek naar een extra uitvalsweg om de Bernhardbrug in Monnickendam te vermijden, zeker gezien de groei en ontwikkeling van het Galgeriet;
- Vervanging van parkeerautomaten: meer gebruiksvriendelijk en betrouwbaar;
- Handhaving op parkeerverlast: gerichte aanpak van touringcars die met draaiende motor wachten of geen parkeergeld betalen en toeristen die het inrijverbod negeren;
- Veilig verkeer en duidelijke routing: verbetering van bezoekersstromen, gedragsbeïnvloeding en duidelijke bewegwijzering;
- Snelheidsremming: smiley-borden en fysieke snelheidsremmers op Zereiderpad en Buurterstraat;
- Toegang via alternatieve routes behouden: behoud van routes via Uitdam, Zuiderwoude en Broek in Waterland voor bewoners en bestemmingsverkeer met afsluiting voor en handhaving op sluipverkeer.

Onze opdracht

De werkgroep Verkeer zet zich in voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Marken. Wij bewaken de verkeersveiligheid, garanderen de bereikbaarheid van hulpdiensten en verbeteren de doorstroming binnen en buiten het dorp. Daarbij hebben we oog voor leefkwaliteit, monumentale waarde en regionale verkeersdruk. Wij sturen op besluitvorming over een nieuwe ontsluitingsweg, het borgen van afspraken over circulatie van verkeer in de historische kern, het reguleren van toeristenverkeer en structureel monitoren van de verkeersdruk. Wij stemmen actief af met de gemeente Waterland, Provincie Noord-Holland en Stichting Erfgoed zodat verkeersmaatregelen passen binnen het beschermde dorpsgezicht en breed gedragen zijn.

Hoe organiseren wij dat?

Wij werken doelgericht en in samenwerking met partners en bewoners van Marken. Onze aanpak is praktisch, meetbaar en afgestemd op de lokale situatie:

- Met de gemeente Waterland maken we afspraken over prioritering van BOA-inzet op foutparkeren en inrijdende toeristen, herinrichting van het centrale parkeerterrein en vervanging van parkeerautomaten door meer gebruiksvriendelijke automaten. Ook zorgen we samen voor snelheidsremmende maatregelen op het Zereiderpad en de Buurterstraat;
- Met de Provincie Noord-Holland en Stichting Erfgoed doorlopen we de benodigde procedures voor realisatie van een ontsluitingsweg en eventuele parkeeruitbreiding binnen de kaders van het beschermde dorpsgezicht;
- Met ondernemers en logistieke partners realiseren wij een afhaal/retourpunt voor pakketverkeer en maken afspraken over tijdsvensters en type voertuigen voor bevoorrading in het havengebied;
- Met dorpsraden van Monnickendam, Uitdam, Broek in Waterland en Zuiderwoude stemmen we regionale verkeersmaatregelen af. De verkeersdruk is een gedeeld

probleem. Oplossingen dienen dus ook gezamenlijk te worden gevonden. Temeer met oog op woningbouw aan het Galgeriet en de plannen voor de N247;

- Wij meten en sturen bij. Drie vaste indicatoren vormen de basis: verkeersoverlast in de oude kern, aanrijtijden van hulpdiensten en meldingen van bewoners. Deze bespreken wij elk kwartaal met de gemeente en betrokken partijen zodat we tijdig bijsturen en concrete verbeteringen realiseren.

Wat verwachten wij van de gemeente Waterland?

Wij willen de goede samenwerking met de gemeente Waterland voortzetten én versterken. Onze inzet: samen structureel werken aan concrete verkeersoplossingen voor Marken en omliggende kernen. Daarbij verwachten wij van de gemeente:

- Actieve betrokkenheid van de werkgroep Verkeer bij beleidsontwikkeling en besluitvorming over regionale bereikbaarheid. Zoals de N247-onderdoorgang, de Bernhardbrug en het Galgeriet-project in Monnickendam;
- Initiatief nemen voor overleg met omliggende dorpen over afstemming van verkeersroutes en bereikbaarheid;
- Structurele handhaving op toeristen die Marken inrijden en bussen die niet betalen of met draaiende motor wachten;
- Regie nemen bij de herinrichting van het centrale parkeerterrein en onderzoek naar alternatieve parkeerlocaties;
- Steun bij onze lobby richting provincie en andere overheden om de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg mogelijk te maken.

Wij vragen de gemeente om deze punten concreet op te pakken. Met duidelijke afspraken, planning en terugkoppeling. Alleen zo kunnen wij samen zorgen voor een veilig, bereikbaar en leefbaar Marken.

Werkgroep Toerisme

Marken is door haar unieke ligging en cultuurhistorische waarde één van de meest bezochte toeristische bestemmingen van Nederland. Jaarlijks trekken honderdduizenden bezoekers uit binnen- en buitenland naar het eiland, aangetrokken door de authentieke dorpskern en de nabijheid van Amsterdam. Deze populariteit brengt kansen met zich mee maar legt ook een zware druk op de leefomgeving. Het relatief kleine gebied waar de meeste bezoekers zich concentreren is in de basis niet berekend op de grote aantallen en omvangrijke groepen. Hierdoor komt de balans tussen toerisme en het dagelijks leven van inwoners regelmatig onder druk te staan. Voor de werkgroep Toerisme van de Eilandraad is het daarom het doel om het toerisme zó te organiseren dat het bijdraagt aan de vitaliteit van Marken zonder de draagkracht van het eiland en zijn bewoners te overschrijden.

Huidige situatie en behaalde resultaten

De werkgroep Toerisme heeft de afgelopen jaren, in samenwerking met de gemeente Waterland en andere betrokken partijen, stappen gezet om de toeristische druk op Marken beter te reguleren. Concreet zijn onder meer de volgende resultaten behaald:

- Inventarisatie van overlast

Overlast in de publieke en privésfeer is zorgvuldig in kaart gebracht. Op basis daarvan is een Convenant Toerisme opgesteld met afspraken tussen touroperators, ondernemers en de gemeente Waterland. Het convenant bevat heldere afspraken over:

- Bezoekerssturing: spreiding van bezoekers over dag en seizoen; voorkomen van overtoerisme;
- Verkeersregulering: beperking van gemotoriseerd

verkeer in de kern; duidelijke routing en actieve handhaving;

- Parkeren bezoekers: bezoekers parkeren buiten de kern; bewoners en bevoorrading behouden toegang;
- Duurzaamheid en leefbaarheid: bescherming van rust, natuur en authenticiteit; focus op duurzame mobiliteit;
- Voorzieningen en infrastructuur: goed onderhoud, toegankelijke openbare ruimte, duidelijke informatievoorziening;
- Educatie en communicatie: voorlichting via digitale middelen, bordjes en QR-codes;
- Samenwerking met gemeente en partners: uitvoering en monitoring door gemeente, ondernemers en bewoners;
- Evaluatie en bijsturing: jaarlijkse evaluatie en mogelijkheid tot bijstelling van afspraken.
- Inbreng bij de dijkversterking: de werkgroep heeft actief meegedacht over toeristische voorzieningen in samenhang met het project dijkversterking;
- Regulering toeristenstromen via folder: in samenwerking met de gemeente Waterland is een folder ontwikkeld met routebeschrijving en genummerde rustpunten. Op deze plekken kunnen grote groepen uitleg krijgen van hun gids. Dit draagt bij aan spreiding en vermindering van overlast;
- Gastvrouw op parkeerterrein: de gemeente heeft een gastvrouw aangesteld op het centrale parkeerterrein als zichtbaar aanspreekpunt voor bezoekers;
- Toekenning Michelin-ster voor toerisme: Marken is bekroond met een Michelin-ster voor toerisme wat betekent dat ons dorp “een bezoek waard” is. Deze erkenning is mede te danken aan de inzet van de werkgroep Toerisme, Stichting Promotie Waterland,

de lokale horeca, het Marker Museum en de gemeente Waterland.

Hoewel er belangrijke stappen zijn gezet en goede intenties aan de basis liggen van het Convenant Toerisme, ervaren bewoners van Marken nog altijd aanzienlijke overlast van toerisme. De genomen maatregelen hebben tot op heden onvoldoende effect gehad. De leefbaarheid van het dorp blijft daardoor onder druk staan:

- Onvoldoende naleving van het convenant: de gemaakte afspraken worden onvoldoende nageleefd. De gemeente Waterland vervult hierin nauwelijks een regierol waardoor structurele verbeteringen uitblijven;
- Structurele overlast door toeristenstromen: grote groepen toeristen concentreren zich dagelijks op een beperkt aantal locaties op Marken. Dit veroorzaakt blijvende druk en overlast. Touroperators negeren regelmatig de afspraken uit het convenant. Handhaving door de gemeente is niet of nauwelijks zichtbaar en heeft onvoldoende effect;
- Misgelopen inkomsten door gebrekkige handhaving: door onvoldoende controle op het parkeerbeleid en het innen van parkeergelden en toeristenbelasting bij groepen loopt de gemeente aanzienlijke inkomsten mis;
- Beperkte economische meerwaarde voor lokale ondernemers: ondanks het hoge aantal bezoekers profiteren lokale winkels en horeca nauwelijks. Touroperators kiezen voor massatoerisme en korte bezoeken waarbij geen ruimte is voor het bezoeken van lokale winkels en horeca;
- Onvoldoende voorzieningen voor bezoekers: openbare toiletten en afvalvoorzieningen zijn ontoereikend voor het aantal toeristen. Dit leidt tot overlast door o.a. wildplassen en toename van zwerfafval;
- Overlast door elektrische fatbikes en scooters: groepen toeristen op elektrische voertuigen veroorzaken hinder en gevaarlijke situaties in de smalle straten van de historische kern;
- Vertrek gastvrouw parkeerterrein: de gastvrouw op het centrale parkeerterrein heeft haar werkzaamheden beëindigd vanwege het uitblijven van ondersteuning vanuit de gemeente. Haar vertrek betekent verlies van toezicht en aanspreekbaarheid op een cruciale locatie.

Wat willen wij bereiken?

De werkgroep Toerisme van de Eilandraad wil dat toerisme bijdraagt aan een vitaal, leefbaar en gastvrij Marken. Toerisme moet in balans zijn met de draagkracht van ons eiland en passen bij de wensen van bewoners en ondernemers. Het

doel is helder: minder overlast en méér waardecreatie.

Wij geloven dat toerisme niet alleen iets is dat Marken overkomt maar juist iets dat Marken kan versterken. Door bezoekersstromen beter te sturen kan toerisme bijdragen aan het behoud van onze voorzieningen, het stimuleren van de lokale economie en het levend houden van onze cultuur en geschiedenis. Daarom streven wij naar:

- Goed gereguleerde toeristenstromen met duidelijke tijdvakken voor touroperators met groepstoerisme en herkenbare routes;
- Goede basisvoorzieningen voor bezoekers zoals voldoende openbare toiletten en afvalbakken zodat overlast wordt beperkt;
- Een eerlijke financiële bijdrage van bezoekers via handhaving op parkeergelden en toeristenbelasting waarmee de gemeente kan investeren in de leefbaarheid van Marken;
- Sterkere verbinding met lokale ondernemers zodat winkels en horeca écht profiteren van het toerisme;
- Behoud en promotie van Marker erfgoed zodat toerisme niet alleen ziet maar ook begrijpt en waardeert wat Marken uniek maakt;
- Duurzaam en passend toerisme, waarbij bezoekers welkom zijn zonder dat de overlast groter wordt dan de opbrengst.

Toerisme dient zo georganiseerd te zijn dat het Marken ondersteunt in plaats van tot last is. Toerisme moet bijdragen aan het behoud van belangrijke functies zoals openbaar vervoer, horeca, winkels en andere voorzieningen die het leven op Marken aangenaam maken.

Onze opdracht

De werkgroep Toerisme zet zich in voor een duurzaam toerismebeleid dat de leefbaarheid op Marken beschermt én versterkt. Wij behartigen de belangen van de inwoners van Marken in een context waarin de toeristische druk sterk toeneemt. De werkgroep draagt bij aan concrete oplossingen. De bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid ligt echter bij de gemeente Waterland. Wij verwachten dat de gemeente optreedt als regisseur en toezichthouder. De werkgroep is een actieve gesprekspartner, levert input en ondersteunt de uitvoering waar mogelijk maar kan deze verantwoordelijkheid niet overnemen.

Het Convenant Toerisme is een belangrijk instrument om overlast te beperken en toerisme beter te reguleren. Onze opdracht is om de naleving en jaarlijkse evaluatie van het

convenant te bewaken en aan te jagen. De afspraken in het convenant moeten zichtbaar en meetbaar worden uitgevoerd met duidelijke maatregelen wanneer dit niet gebeurt.

Voor de komende periode richten wij ons op de volgende prioriteiten:

- Het door de gemeente Waterland structureel laten monitoren van bezoekersdruk (hoeveelheid, spreiding, gedrag) en het vastleggen van resultaten in periodieke rapportages;
- Uitbreiding en verbetering van openbare sanitaire voorzieningen, o.a. bij de haven ter voorkoming van wildplassen door groepstoeristen;
- Versterken van de verbinding tussen toerisme en lokale ondernemers zodat horeca en winkels daadwerkelijk profiteren van bezoekersstromen;
- Aandringen op een strikte uitvoering van het parkeerbeleid en de inning van toeristenbelasting zodat toerisme ook financieel bijdraagt aan de voorzieningen op Marken.

Hoe organiseren wij dat?

De uitvoering van deze opdracht vraagt om een gestructureerde en daadkrachtige aanpak in samenwerking met de gemeente, ondernemers, bewoners en regionale partners. De werkgroep organiseert dit als volgt:

- Het mede opstellen en uitvoeren van het Convenant Toerisme met meetbare afspraken, doelen en acties;
- Bezoekerssturing en gedragsregulering: we sturen toeristenstromen actief door afspraken met touroperators over spreiding over de dag en het seizoen, duidelijke routingkaarten, digitale communicatie en de inzet van een gastvrouw of -heer op het parkeerterrein;
- Verkeers- en parkeerbeleid: wij pleiten voor betere handhaving, het vervangen van verouderde parkeerautomaten en strikte naleving van inrijverboden met regie en toezicht vanuit de gemeente;
- Voorzieningen en infrastructuur: we zetten in op extra sanitaire voorzieningen, goed onderhoud van de openbare ruimte en ondersteuning van publieksvoorzieningen zoals het informatiepunt met vrijwilligers en ondernemers;
- Duurzaamheid en leefomgeving: we beschermen rust, natuur en erfgoed, bevorderen duurzame mobiliteit en beperken overlast van elektrische voertuigen zoals fatbikes en scooters;
- Evaluatie en toezicht: we bewaken de naleving van het convenant via jaarlijkse evaluaties, meetbare indicatoren en actieve terugkoppeling naar de gemeente en Eilandraad;
- Beleidsmatige en regionale samenwerking: we werken structureel samen met gemeente Waterland en regionale

partners voor toerismebeleid, promotie, bereikbaarheid en afstemming met andere kernen.

Wat verwachten wij van de gemeente Waterland?

Marken is de plek die binnen de gemeente Waterland de meeste toeristen trekt. Dit feit schept naar onze mening de verplichting voor de gemeente om de huidige situatie te verbeteren en de (al dan niet terechte) overlast te beperken. Dit dient vertaald te worden in substantiële ondersteuning: zowel qua prioriteit van bestuurlijke en ambtelijke staf als ook via financiële ondersteuning om het beleid in de praktijk te brengen.

Afgezien van de behartiging van de belangen van de inwoners van Marken moet het ook mogelijk zijn de inkomsten uit het toerisme voor de gemeente Waterland substantieel te verhogen. De werkgroep Toerisme en de gemeente Waterland zullen samen moeten optrekken om de ontwikkelingen in het toerisme op Marken in goede banen te leiden.

Concreet verwachten wij van de gemeente Waterland het volgende:

- Het borgen en naleven van de afspraken uit het Convenant Toerisme;
- De beleidsmatige afstemming van nieuwe ontwikkelingen door de gemeente Waterland met de werkgroep Toerisme en/of het bestuur van de Eilandraad;
- Structureel overleg tussen de gemeente Waterland en de werkgroep Toerisme;
- Het faciliteren van het invoeren van tijdvakken voor touroperators met groepstoerisme om piekdruk te beperken en handhaving makkelijker te maken;
- Het uitvoeren van kwantitatieve en kwalitatieve monitoring van toeristische druk. Het uitvoeren van evaluaties en het waar nodig aanpassen van beleid op basis van de uitkomsten;
- Inzet en uitbreiding van handhaving door BOA's;
- Het (wederom) aanstellen van een gastvrouw / gastheer op de centrale parkeerplaats als aanspreekpunt en toezichthouder;
- Ambtelijke en financiële ondersteuning bij de uitvoering van alle plannen en de uitvoering van het Convenant Toerisme;
- De vertegenwoordiging en verdediging van de belangen van de kern Marken binnen regionale overlegstructuren.

Werkgroep Natuur & Milieu

De natuur op Marken is een trekpleister binnen de gemeente Waterland. Het schiereiland is omringd door water en heeft een grote diversiteit aan natuur. Wij leven in een tijd waarin de natuur en ons milieu in het geheel sterk onder druk staan. Het is voor de toekomst van de Marker natuur van groot belang hier op een duurzame wijze mee om te gaan.

De werkgroep Natuur & Milieu houdt zich in de Eilandraad bezig met belangrijke onderwerpen op dit gebied. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de visie om, zowel nu als in de toekomst, de leefbaarheid qua natuur en milieu op Marken te borgen.

Huidige situatie en behaalde resultaten

Marken heeft een omgeving die rijk is aan biodiversiteit. Zo zijn er onder andere broedplaatsen voor vele soorten vogels en belangrijke foerageergebieden voor ganzen. Marken is ook een belangrijke plek voor andere beschermde diersoorten zoals de ringslang. In de afgelopen jaren hebben wij als werkgroep verscheidene zaken bereikt.

Als meekoppelkansen bij de dijkversterking rondom Marken is het volgende gerealiseerd (of in de afrondende fase):

- Een oeverzwaluwenwand;
- Een vogelkijkhut bij de Bukdijk;
- Één kilometer aan natuurvriendelijke oever (binnentalud).

Ook zijn er diverse informatie- en educatieve initiatieven ondernomen zoals:

- Drukbezochte informatieavonden over ringslangen en de vogelpopulatie;
- Educatie aan en excursie met de leerlingen van basisschool de Rietlanden aangaande de natuur op Marken;
- Bouwen van een zwaluwwand bij de school;
- Publicatie van de gratis Natuurkaart Marken. Uitgereikt aan alle bewoners en beschikbaar voor bezoekers via VVV en informatiepunten.

Op het gebied van het doen van acties en inspraak zijn initiatieven ontplooid als:

- De actie “Kuikens op het land, poes in de mand” ter bescherming van weidevogels tegen loslopende katten;
- Enquête onder de inwoners van Marken over de plaatsing van windmolens in de Nes. De uitkomst van deze enquête heeft geleid tot uitstel van de behandeling van dit onderwerp tot minimaal de volgende raadsperiode;

- De aanleg van schelpeneilandjes voor visdiefjes;
- De aanleg van een ijsvogelwand bij het Goudriaankanaal;
- Het bijdragen aan de zienswijze voor de ontwikkeling van 't Eilandhart en de ontwikkeling van de loods aan de Kruisbaakweg; waarbij concrete punten zijn aangedragen voor behoud van natuur en de natuurlijke inbedding van woningen in de omgeving.

Wat willen wij bereiken?

De werkgroep Natuur & Milieu streeft naar het behoud en de verdere versterking van de biodiversiteit op en rond Marken. Daarmee willen wij de natuurwaarden van ons eiland duurzaam veiligstellen zodat ook toekomstige generaties kunnen genieten van een gezonde en rijke leefomgeving.

De natuur en het milieu staan zowel wereldwijd als lokaal onder druk. Ook op Marken zijn de natuur en biodiversiteit kwetsbaar door klimaatverandering, ruimtelijke ontwikkelingen en menselijke activiteiten. Het vergroten van de bewustwording en betrokkenheid van bewoners en bezoekers is daarom essentieel. Alleen door samen verantwoordelijkheid te nemen kunnen wij de unieke natuur van Marken op lange termijn waarborgen. Duurzame keuzes die passen binnen het Marker dorpskarakter, zoals energiebesparende maatregelen, dragen hier concreet aan bij.

Onze opdracht

De werkgroep Natuur & Milieu heeft als opdracht de leefomgeving van Marken gezond, duurzaam en toekomstbestendig te houden. Dit doen wij door het behoud en de versterking van biodiversiteit centraal te stellen en actief bij te dragen aan verduurzaming. Daarbij zorgen we voor verbinding tussen natuur, bewoners en beleidsontwikkeling. Concreet betekent dit dat we inwoners periodiek informeren over de lokale natuursituatie, onze jeugd structureel betrekken bij natuureducatie, bezoekers bewustmaken via onder meer de Natuurkaart en dat we acties organiseren zoals opruimingsdagen voor zwerfafval. Ook signaleren en bestrijden wij bedreigingen voor natuurwaarden. Bijvoorbeeld bij woningbouw in kwetsbare gebieden of de mogelijke plaatsing van windmolens. Zo brengen we natuur en milieu dichtbij en zichtbaar in het dagelijks leven op Marken.

Hoe organiseren wij dat?

De uitvoering van deze opdracht gebeurt samen met een brede groep vrijwilligers en in nauwe samenwerking met partners. De werkgroep komt meerdere keren per jaar

bijeen om actuele ontwikkelingen te bespreken, bedreigingen te signaleren en concrete acties af te stemmen.

Voor de communicatie maken we gebruik van verschillende kanalen: de nieuwsbrief van de Eilandraad, sociale media, publieksbijeenkomsten en de verspreiding van de Natuurkaart via het VVV-kantoor.

Educatie is een belangrijk onderdeel van onze aanpak. In nauwe samenwerking met basisschool De Rietlanden organiseren we excursies en voorlichtingsbijeenkomsten. Ook zetten wij ons actief in om bewustwording te vergroten over de waarde van het Marker landschap en het belang van biodiversiteit.

De werkgroep werkt intensief samen met Rijkswaterstaat en uitvoerende partijen zoals het Hof op Marken bij de uitvoering van de dijkversterking. Daarnaast voeren we acties uit om lichtvervuiling tegen te gaan, met name bij het Oosterpad, waar deze de natuur en duisternis ernstig verstoort.

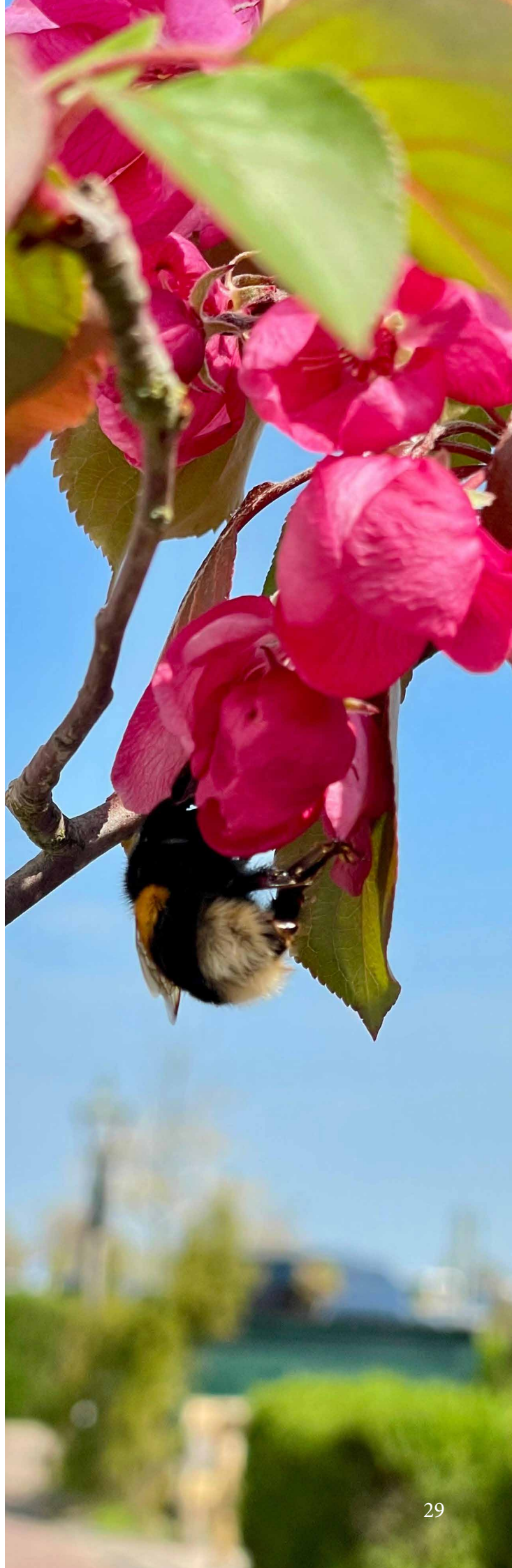
Wij blijven ook de toekomstige ontwikkelingen rond het Regionale Energie Strategie (RES)-gebied nauwgezet volgen. Daarbij blijven we bij de gemeente Waterland aandringen op heldere antwoorden op de vragen die door inwoners zijn gesteld over het aantal en de hoogte van geplande windmolens in onze omgeving.

De gemeente Waterland is en blijft onze belangrijkste partner bij beleidsontwikkeling, besluitvorming en uitvoering.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

De werkgroep Natuur & Milieu heeft in de gemeente Waterland haar belangrijkste partner én stakeholder tegelijk. De werkgroep of het bestuur moeten zorgen voor korte communicatielijnen met zowel de ambtelijke staf als politieke partijen van de gemeente. Dit bevordert het maken van duidelijke afspraken voor de uitvoering van maatregelen die de werkgroep noodzakelijk acht om de natuur en het milieu op ons eiland te borgen en te verbeteren. In dit verband zijn een aantal zaken van belang en verwachten wij ondersteuning van de Gemeente Waterland bij:

- Structureel overleg over natuur-, milieu- en energieprojecten;
- Ambtelijke ondersteuning bij natuurinclusieve gebiedsontwikkeling zoals bij woningbouwprojecten in het buitengebied van Marken;
- Actieve ondersteuning bij bescherming van zowel Natura2000 als andere kwetsbare gebieden;
- Afstemming van doelstellingen op het gebied van de regionale energiestrategie (RES) met daarbij aandacht voor lokale standpunten;
- Financiële ondersteuning voor informatie, educatie en communicatie richting inwoners met nadruk op de jeugd en toeristen.

Werkgroep Openbare ruimte en Voorzieningen

Marken valt als geheel onder het beschermde stads- en dorpsgezicht. Dit betekent dat onze openbare ruimte niet alleen functioneel, schoon en veilig moet zijn maar ook zorgvuldig moet aansluiten bij het cultuurhistorisch erfgoed van ons eiland. De Eilandraad streeft naar een plus-niveau in de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte met bijzondere aandacht voor de historische kern.

Het unieke karakter van Marken wordt mede bepaald door het uitzicht op het omringende water, de kenmerkende kustlijnen en de structuur van de omringdijk. Deze elementen maken Marken, tezamen met de openbare infrastructuur, tot een geliefde bestemming voor bezoekers van binnen en buiten de regio.

Daarnaast telt Marken vele monumenten en beeldbepalende panden. Ook particulier eigendom, zoals gevels en erfafscheidingen, speelt een rol in de uitstraling van het eiland. De Eilandraad ziet hier een gedeelde verantwoordelijkheid en roept eigenaren op bij te dragen aan het behoud van de karakteristieke aanblik van Marken.

Naast de openbare ruimte zijn ook voorzieningen van cruciaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van het eiland. Denk hierbij aan een goed functionerende pinautomaat, een volwaardige supermarkt, een pakket- en afhaalpunt en betrouwbaar openbaar vervoer. Deze voorzieningen verbinden bewoners met werk, school, zorg en recreatie. Daarnaast zorgen deze ervoor dat Marken leefbaar blijft voor huidige én toekomstige generaties. Zeker

in het licht van de woningbouwprojecten is een robuuste en toekomstbestendige dienstverlening essentieel.

Huidige situatie en behaalde resultaten

De openbare ruimte op Marken omvat onder meer wegen, bruggen, kademuren, sloten, dijken, straatmeubilair en de begraafplaats. In nauwe samenwerking met de gemeente Waterland zijn op al deze terreinen verbeteringen gerealiseerd. Zo zijn bruggen en kademuren onderhouden en waar nodig vervangen en is op meerdere plekken herbestrating uitgevoerd. Het afvalstelsel is vernieuwd met ondergrondse containers en modernere afvalbakken. Ook de afhandeling van meldingen via het Meldpunt Openbare Ruimte (MOR) is merkbaar verbeterd.

Specifiek op de begraafplaats is een inhaalslag in het groenonderhoud gemaakt. Dit is mede te danken aan de Altena Groengroep — een burgerinitiatief ondersteund door de Eilandraad — die zich structureel inzet voor het onderhoud. Ook elders op Marken zijn bewoners actief in het beheer van bloembakken en perken waarmee de gemeenschapszin zichtbaar bijdraagt aan de kwaliteit van de openbare ruimte.

Bij het toekomstig onderhoud van de omringdijk speelde de voormalige werkgroep Dijkversterking een belangrijke rol. Door in een vroeg stadium mee te denken over meekoppelkansen is gezorgd voor betere afstemming tussen de fysieke ingrepen en de wensen van de bewoners.

De Eilandraad heeft zich ook sterk gemaakt voor het behoud van essentiële voorzieningen. Door gesprekken met Geldmaat is de pinautomaat op het parkeerterrein behouden gebleven. Met Albert Heijn is overleg gevoerd over de openingstijden met als resultaat dat de supermarkt in de zomermaanden ook op zondag weer geopend is. Daarnaast is er met vervoersmaatschappij EBS intensief afgestemd over de dienstregeling van lijn 111. Dit leidde onder meer tot de invoering van een nachtverbinding, gerichte maatregelen bij rituitval en uiteindelijk tot een meer betrouwbare dienstregeling.

Ondanks de resultaten blijven er enkele aandachtspunten:

- Openbaar vervoer: de uitval van lijn 111 is afgenomen maar nog niet structureel onder controle. Reisinformatie is niet altijd actueel waardoor reizigers soms onverwacht voor verrassingen komen te staan. De informatievoorziening richting bezoekers kan beter zodat Marken makkelijker vindbaar en bereikbaar is voor toeristen;
- Waterbeheer: het onderhoud aan sloten verloopt traag en reactief. De betrokken waterbeheerders nemen onvoldoende initiatief waardoor de Eilandraad regelmatig moet aandringen tot actie;
- Publieksmeldingen (MOR): niet alle meldingen worden tijdig of volledig afgehandeld. Dit leidt tot frustratie bij bewoners en onnodige vertraging in het onderhoud.

Wat willen wij bereiken?

De Eilandraad streeft naar een functionele, schone en veilige openbare ruimte die past bij het unieke cultuurhistorische karakter van Marken. Het uitzicht op het water, de kustlijnen, de omringdijk en het historische dorpsaanzicht vormen het uitgangspunt bij inrichting, beheer en onderhoud. We hanteren structureel het 'plus-niveau' als onderhoudsnorm en pleiten voor stevige handhaving op het naleven van regels en afspraken.

Daarnaast zetten wij ons actief in voor het behoud en de versterking van essentiële voorzieningen. Een pinautomaat, toegankelijke winkels, een pakket-afhaalpunt en andere basisdiensten zijn onmisbaar voor de leefbaarheid en zelfredzaamheid van het eiland. Deze voorzieningen moeten duurzaam beschikbaar blijven. Met goede bereikbaarheid, ruime openingstijden en een gebruiksvriendelijke opzet die aansluit op de behoeften van zowel bewoners als bezoekers. Op het gebied van openbaar vervoer is onze ambitie helder: een snelle, betrouwbare en toekomstbestendige verbinding met de regio. Daarbij gaat het niet alleen om aansluiting op de Noord/Zuidlijn in Amsterdam maar ook om goede verbindingen met Monnickendam en de omliggende dorpen. Voor inwoners zijn deze lijnen cruciaal voor werk, school en zorg en voor toeristen vormen ze de toegangspoort tot Marken. Heldere en actuele reisinformatie is daarbij onmisbaar, zowel online als op locatie.

Zo blijft Marken bereikbaar, aantrekkelijk en leefbaar, ook in de toekomst.

Onze opdracht

De Eilandraad ziet het als haar opdracht om de kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen op Marken actief te bewaken en te verbeteren. We brengen bewoners samen, verzamelen signalen en vertalen deze naar duidelijke actiepunten richting gemeente, waterschap en andere betrokken partijen.

We leggen daarbij nadrukkelijk de prioriteiten van Marken op tafel. Die bewaken we in afspraken, beleid, plannen en begrotingen van gemeente, provincie, rijksoverheid, vervoerders en andere partijen. Alleen door structurele betrokkenheid en heldere agendering kunnen wij ervoor zorgen dat Marken de aandacht en investeringen krijgt die het verdient.

Hoe organiseren wij dat?

De Eilandraad voert de regie op het thema openbare ruimte en voorzieningen via de portefeuillehouder in het bestuur. Er is geen aparte werkgroep maar de verantwoordelijkheid is stevig belegd en wordt planmatig uitgevoerd.

We agenderen het thema openbare ruimte structureel in onze overleggen met de gemeente Waterland en koppelen daaraan acties en verantwoordelijke contactpersonen. We zorgen dat deze gesprekken periodiek plaatsvinden.

Jaarlijks organiseren we een schouw met ambtenaren en beleidsmedewerkers. De bevindingen vertalen we in een concrete actielijst die we nauwgezet opvolgen.

Bij onderwerpen die raken aan openbare ruimte, zoals verkeer, natuur & milieu, dijkversterking en wonen, zorgen wij voor actieve samenwerking met de andere werkgroepen binnen de Eilandraad.

De Eilandraad coördineert twee vrijwilligersgroepen:

- De Altena Groen Groep, die het onderhoud van de begraafplaats verzorgt;
- De groep rondom de groencontainer, die het inzamelpunt voor tuinafval beheert.

Deze initiatieven dragen bij aan een schoon Marken én versterken de onderlinge betrokkenheid in het dorp.

Bewoners kunnen klachten en knelpunten melden via het Meldpunt Openbare Ruimte (MOR) van de gemeente. Wij volgen de afhandeling en bundelen signalen om structurele verbeteringen af te dwingen.

Samen met de Jeugdraad betrekken we jongeren actief bij schoonmaakacties, duurzaamheidsprojecten en het meedenken over de inrichting van hun leefomgeving. Zo

wordt de openbare ruimte ook hún verantwoordelijkheid.

We maken afspraken met de gemeente Waterland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) over duurzaam onderhoud van wegen, groen, sloten en oevers. Daarmee zorgen we voor langjarige investeringen en behoud van kwaliteit.

Tot slot blijven we in overleg met EBS over het openbaar vervoer. We brengen de ervaringen en wensen van inwoners in en zetten in op een dienstregeling die past bij de leefstijl van Marken.

Met deze samenhangende aanpak houden we grip op onze leefomgeving en zorgen we ervoor dat Marken schoon, veilig en leefbaar blijft. Voor bewoners én bezoekers.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

De gemeente Waterland is voor de Eilandraad dé samenwerkingspartner op het gebied van openbare ruimte en voorzieningen op Marken. Zonder actieve inzet en betrouwbare samenwerking zijn structurele verbeteringen niet mogelijk. Daarom rekenen wij op de gemeente bij de volgende punten:

- Actief beheer en structureel overleg: de gemeente voert proactief beheer op Marken en organiseert vaste overlegmomenten met de Eilandraad om meldingen, prioriteiten en plannen af te stemmen;
- Investeren in kwaliteit: de gemeente investeert in een duurzaam plus-niveau voor inrichtingen en onderhoud van de openbare ruimte passend bij de cultuurhistorische waarde en aantrekkingskracht van Marken;
- Aanspreken van andere beheerders: de gemeente neemt initiatief richting Rijkswaterstaat, Provincie en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) om hen aan hun verantwoordelijkheden op en rond Marken te houden;
- Handhaven van regels: strikte handhaving op erfafscheidingen, verkrotting, begraafplaatsbeheer en straatbeeld is essentieel voor het behoud van de leefbaarheid en identiteit op Marken;
- Heldere communicatie: de gemeente communiceert tijdig, volledig en begrijpelijk over werkzaamheden, regels en wijzigingen in de openbare ruimte en voorzieningen;
- Langetermijnplanning en investeringen: samen met de Eilandraad en HHNK wordt gewerkt aan een meerjarenplan voor beheer en investeringen in wegen, groen, water en dijkzones;
- Verbeteren van bereikbaarheid via openbaar vervoer: de gemeente zet zich, samen met de Eilandraad, actief in voor een toekomstbestendige dienstregeling en goede bereikbaarheid van Marken via het openbaar vervoer.

Met deze inzet toont de gemeente Waterland niet alleen haar verantwoordelijkheid voor een leefbaar, veilig en goed betrokkenheid maar ook daadkracht in het waarmaken van bereikbaar Marken.

Projectgroep Dijkversterking

De dijkversterking rond Marken is een dossier dat de Eilandraad al meer dan zeventien jaar nauwgezet volgt. De oprichting en langdurige inzet van een speciale werkgroep Dijkversterking onderstrepen de grote betrokkenheid van zowel de Eilandraad als de bewoners van Marken bij dit ingrijpende project.

Inmiddels zijn de werkzaamheden aan de nieuwe omringdijk gestart. Hoewel het uiteindelijke ontwerp niet volledig overeenkomt met de adviezen en voorkeuren van de werkgroep, is de rol van deze groep in de afgelopen decennia van onschatbare waarde geweest. Rijkswaterstaat als opdrachtgever, en Hof op Marken als uitvoerende partij, erkennen het belang van de Eilandraad als serieuze en constructieve gesprekspartner.

De oorspronkelijke werkgroep Dijkversterking is inmiddels formeel opgeheven, maar de inzet is niet verdwenen. In afgeslankte vorm functioneert zij verder als projectgroep Dijkversterking binnen de Eilandraad. Deze projectgroep blijft toezien op een zo optimaal mogelijke uitvoering van de opdracht in het belang van Marken en haar bewoners. Dit toezicht blijft bestaan tot aan de definitieve oplevering van de nieuwe omringdijk.

Huidige situatie en behaalde resultaten

Vanaf 2007 tot mei 2024 heeft het bestuur van de Eilandraad - en later de werkgroep Dijkversterking binnen de Eilandraad - intensief afgestemd en samengewerkt met alle betrokken instanties en partijen aangaande de versterking van de dijk rond Marken. Dat leidde tot gezamenlijke overleggen met ingenieursbureaus en adviseurs, vele reviews, diepgaande adviezen en een compleet plan van eisen en randvoorwaarden. Dit plan vormde de basis voor de aanbesteding en werd gezien als een schoolvoorbeeld van burgerparticipatie.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt over de zogenoemde meekoppelkansen bij de dijkversterking op Marken. Meekoppelkansen zijn door Rijkswaterstaat te realiseren verbeteringen aan recreatieve voorzieningen (zoals strandjes, boothellingen, steigers), infrastructuur (onder andere de oversteek N518 ter hoogte van Het Kruis) en natuur (onder andere de vogelkijkhut, oeverzwaluwwand en natuurvriendelijke oevers) op en rond de dijk en haven. Deze afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst en worden gefinancierd door Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Gemeente Waterland.

Sinds 2024 hebben wij aangaande de meekoppelkansen het volgende gedaan:

- Regelmatig overleg met Rijkswaterstaat en aannemer Hof op Marken over de voortgang van de realisatie van de dijkversterking en meekoppelkansen;
- Initiatief genomen tot overleg met de werkgroep Verkeer over de uitvoering van het oversteekpunt op de N518 tussen de west- en zuidkade;
- Initiatief genomen tot overleg met de werkgroep Natuur & Milieu over voorzieningen op de Bukdijk en natuurvriendelijke oevers. Evenals over werkzaamheden van Liander nabij de oversteek N518;
- Met Rijkswaterstaat en Hof op Marken klachten van inwoners over de werkzaamheden besproken en opgevolgd;
- Samen met Rijkswaterstaat gewerkt aan een passende locatie en realisatie van een fietsenstalling en toiletvoorziening bij het vuurtorengedebied.

Wij volgen de vorderingen van de dijkversterking nauwgezet. De uitkomsten van de proefvakken zijn hierbij richtinggevend. Eventuele ingrijpende aanpassingen in de uitvoering door Rijkswaterstaat worden met de Eilandraad besproken. Daarnaast monitoren wij de afspraken over het onderhoud van de dijk en de gerealiseerde meekoppelkansen. Dit is van groot belang met oog op de geplande overdracht.

De Eilandraad overweegt nog steeds de oprichting van een onafhankelijke claimstichting. Deze stichting moet de belangen van alle inwoners van Marken beschermen bij mogelijke wateroverlast of overstromingen. Een zelfstandige organisatie, los van de Eilandraad, versterkt onze positie en zorgt dat Marken goed voorbereid en juridisch georganiseerd is bij eventuele schade. Alle huidige en toekomstige bewoners zouden hierin automatisch vertegenwoordigd moeten zijn. Voordat een besluit wordt genomen zullen we de inwoners uitgebreid informeren en raadplegen. Zo staan we als gemeenschap samen sterk als er ooit aanspraak op schadevergoeding nodig is.

Wat willen wij bereiken?

Wij willen een correcte uitvoering van de overeengekomen voorzieningen conform de in 2018 vastgelegde overeenkomst over de meekoppelkansen. Wij willen tijdige betrokkenheid bij ingrijpende aanpassingen die voortvloeien uit de proefvakken. Wij streven naar duidelijke en uitvoerbare afspraken over het onderhoud van de dijk tussen de betrokken partijen (Gemeente Waterland, Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) die het eeuwenoude karakter van de dijk en het eiland borgen tot ook na de geplande overdracht.

Onze opdracht

Wij volgen en controleren de realisatie. Afwijkingen bespreken wij met betrokken partijen. Wij beantwoorden vragen van inwoners en streven bij problemen naar directe oplossingen door Rijkswaterstaat (de opdrachtgever) en/of Hof op Marken (de uitvoerders). Wij zorgen dat de Eilandraad betrokken is bij afspraken over het onderhoud van de dijk inclusief de meekoppelkansen en bij eventuele wijzigingen in de uitvoering van de dijk naar aanleiding van de proefvakken.

Hoe organiseren wij dat?

Wij werken in goed overleg samen met Rijkswaterstaat, Hof op Marken, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Gemeente Waterland. De gemeente Waterland heeft hierbij een nadrukkelijke regierol. Zij zorgt dat afspraken over het onderhoud van de dijk en de meekoppelkansen worden vastgelegd en nageleefd. De specifieke belangen en wensen van de kern Marken worden door ons expliciet meegenomen in deze afspraken.

Wat verwachten wij van de Gemeente Waterland?

Wij verwachten een zeer actieve regierol bij het onderhoud van de dijk en van de meekoppelkansen. Zo voorkomen we onduidelijkheden en situaties waarin kosten onvoorzien bij de gemeente Waterland terechtkomen. Wij rekenen op vastlegging, monitoring en handhaving van heldere afspraken. Dit alles in goed overleg met alle betrokken partijen.

Bijlage 1: Uitvoeringsmatrix Toekomstvisie Marken 2026 - 2030 met rollen en verantwoordelijkheden

Primaire externe partij	Speerpunt	Doelstelling	Hoe draagt dit bij aan het speerpunt?
Gemeente Waterland	Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit	Jongeren actief betrekken bij onderwerpen als wonen, zorg, welzijn, sport en cultuur.	Deze betrokkenheid vergroot de binding van jongeren met Marken en stimuleert eigenaarschap en participatie.
Gemeente Waterland	Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit	Voldoende woningen in de juiste mix realiseren voor jongeren, ouderen, gezinnen en mensen met zorgbehoefte.	Een diverse en passende woningvoorraad draagt bij aan de mogelijkheid om op Marken te blijven wonen in verschillende levensfasen en omstandigheden.
Gemeente Waterland	Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit	Leegstand, verkrotting en oneigenlijk gebruik van woningen tegengaan.	Door woningen daadwerkelijk te gebruiken voor bewoning, wordt de vitaliteit en sociale samenhang van Marken versterkt.
Gemeente Waterland	Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit	Aandacht en beleid realiseren voor zelfbewoningsplicht en beperking vakantieverhuur.	Samen met gemeente en provincie werken aan regels die garanderen dat woningen beschikbaar blijven voor permanente bewoning.
Gemeente Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Structurele samenwerking en communicatie met jongeren via eigentijdse kanalen.	Goede communicatie en betrokkenheid zijn essentieel voor welzijn en toekomstbestendige voorzieningen. Door de betrokkenheid van de jeugd versterken we de cohesie en bereiken we gemakkelijker een grotere doelgroep.
Gemeente Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Realisatie van een woonzorgvoorziening voor 10-15 mensen met dementie (WLZ/WMO) inclusief dagopvang.	Deze doelstelling draagt direct bij aan het versterken van de lokale zorginfrastructuur voor kwetsbare doelgroepen op Marken.
Gemeente Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Verplaatsing van het medisch centrum naar Hoogkampiaan en herbestemming Buurthuis.	Bundeling van zorgvoorzieningen op één locatie verbetert bereikbaarheid en functionaliteit van de zorg op Marken.
Gemeente Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Bouwen aan een gezonde fysieke leefomgeving die welzijn stimuleert.	Gezondheid is sterk verbonden met een fijne leefomgeving met voldoende ruimte en bewegingsmogelijkheden; dit vraagt om inrichting die welzijn bevordert.
Gemeente Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Passende, toegankelijke en preventieve zorg voor alle Marker inwoners.	Deze doelstelling sluit direct aan bij het waarborgen van toekomstbestendige zorgvoorzieningen en preventieve ondersteuning op Marken.
Gemeente Waterland	Toerisme in balans met leefomgeving	Toerisme organiseren in balans met leefbaarheid en draagkracht van Marken.	Deze doelstelling sluit direct aan bij het strategisch streven naar behoud van een gezonde balans tussen bezoekerseconomie en leefkwaliteit op het eiland.
Gemeente Waterland	Toerisme in balans met leefomgeving	Inkomsten uit toerisme verhogen en structureel inzetten voor voorzieningen.	Deze doelstelling onderstreept het belang van gezamenlijke - financiële en bestuurlijke - inzet om toerisme verantwoord te laten bijdragen aan het dorp.
Gemeente Waterland	Toerisme in balans met leefomgeving	Toeristische voorzieningen verbeteren met oog op leefbaarheid.	Het realiseren van meer en betere sanitaire voorzieningen draagt bij aan een schoner en leefbaarder dorp voor bewoners en bezoekers.
Gemeente Waterland	Toerisme in balans met leefomgeving	Reguleren van toeristenverkeer en versterken van handhaving op parkeren.	Door de instroom van verkeer te beperken en gericht te handhaven blijft de dorpskern leefbaar voor bewoners.
Gemeente Waterland	Duurzame en natuurinclusieve leefomgeving bevorderen	Vergroten van bewustwording onder bewoners en bezoekers voor natuur en milieu.	Bewustwording en participatie rond natuur zorgen voor verbondenheid (met de omgeving) en versterken de leefbaarheid.
Gemeente Waterland	Duurzame en natuurinclusieve leefomgeving bevorderen	Verduurzaming van de leefomgeving combineren met bescherming van cultuurhistorie.	Het combineren van duurzaamheid met behoud van karakteristieke Marker elementen maakt natuurinclusieve ontwikkeling toekomstbestendig.
Gemeente Waterland	Duurzame en natuurinclusieve leefomgeving bevorderen	Tegengaan van plaatsing van windmolens op ongeschikte locaties rond Marken.	Windmolens zijn een duurzame bron van energie. Echter, windmolens op ongeschikte locaties hebben een negatieve impact op de leefomgeving, natuur en milieu op Marken.

Rol van externe partij	Andere betrokken partijen	Verantwoordelijke werkgroep	Rol van de werkgroep
Faciliteren van participatie en structureel overleg, inclusief beleidsmatige verankering.	SMJ, jongerenwerk, sportverenigingen	Jeugdraad	Organiseert participatiemomenten, betreft jongeren bij besluitvorming en activiteiten.
Besluitvorming, gronduitgifte, faciliteren procedures en bouwplannen	Projectontwikkelaars, woningcorporaties, Provincie NH	Wonen	Identificeren woningbehoefte, aandragen geschikte locaties, betrekken van gemeente en ontwikkelaars, bewaken projectbelangen.
Handhaven regelgeving, aanpassen beleid, bijsturen via bestemmingsplannen	Provincie NH, RCE, lokale makelaars, investeerders	Wonen (subwerkgroep Verkrotting & Leegstand)	Signaleren, agenderen, adviseren over handhaving, overleg met stakeholders en alternatieven stimuleren.
Opstellen en handhaven beleid, aanpassen bestemmingsplannen	Provincie NH, lokale woningcorporaties, gemeenteraad	Wonen (subwerkgroep Verkrotting & Leegstand)	Onderbouwde beleidsvoorstellen opstellen, knelpunten signaleren, bewoners informeren, overleg voeren.
Ondersteuning bij communicatie, financiering en toegang tot gemeentelijke kanalen.	Moedige Moeders, huisartsen, scholen	Jeugdraad	Creëren van content, campagnes, signaleren van zorgen en wensen van jongeren.
Initiatiefnemer, regiehouder en uitvoerder woonzorgvisie voor ontwikkellocatie Hoogkamplaan.	Evean, Buurtzorg, Zorgkantoor Zilveren Kruis, Protestantse Gemeente Marken, Wooncompagnie	Projectgroep Zorgplan	Adviseren, coördineren, verbinden van stakeholders, bewaken van projectdoelstellingen, aansluiting met gemeentelijke woonzorgvisie.
Faciliteren ruimtelijke ordening, realisatie planontwikkeling.	Huisartspraktijk Marken, brandweer, Protestantse Gemeente Marken	Projectgroep Zorgplan	Inventarisatie behoeften, overleg met huisarts, voorstellen voor nieuwe functies Buurthuis.
Ruimtelijke inrichting afstemmen op gezondheid, integreren in omgevingsvisie	GGD, woningcorporaties, sportaanbieders, ontwerpers	Zorg & Welzijn	Agenderen van leefomgevingseisen voor gezondheid, verbinden met programma's zoals Gezonde Leefomgeving, signaleren van knelpunten.
Regie, beleidsvorming, communicatieondersteuning, ontsluiten van programma's zoals IZA, Sportakkoord, Kansrijke Start.	Huisartsen, GGD Zaanstreek-Waterland, welzijnsinstellingen, vrijwilligersorganisaties	Zorg & Welzijn	Signaleren behoeften, verlagen van drempels tot zorg, opzetten van netwerken, organiseren van spreekuren en lokale samenwerkingen.
Beleidsvorming, handhaving, financiering en afstemming met regio	Stichting Promotie Waterland, MRA, Bureau Toerisme Laag Holland	Toerisme	Regie voeren op convenant, monitoren van bezoekersdruk, aanspreken op naleving, beleidsinput geven en inwoners informeren.
Handhaving, belastinginning en toewijzing middelen	Parkeerbeheer, belastingadviseurs, gemeenteraad	Toerisme	Oproepen tot strakker parkeer- en belastingbeleid, pleiten voor herinvestering in voorzieningen
Financiering, vergunningverlening en beheer van voorzieningen	Toeristische ondernemers, schoonmaakbedrijven	Toerisme	Signaleren van knelpunten, agenderen bij gemeente, betrekken ondernemers en bewoners bij oplossing.
Handhaving, opstellen verkeersbesluiten	BOA's, VVV, Regionale verkeerscoördinatie	Verkeer	Opstellen en monitoren van afspraken, aandringen op inzet BOA's, meten verkeersdruk.
Financiering educatie & communicatie, ambtelijke ondersteuning	Basisschool De Rietlanden, VVV Waterland, natuurorganisaties	Natuur & Milieu	Organiseert publieksacties, publiceert de Natuurkaart, verzorgt informatiebijeenkomsten en educatieve excursies.
Zorg voor beleidsafstemming, vergunningverlening en monitoring	Hoogheemraadschap, erfgoedorganisaties	Natuur & Milieu	Informatieverstrekking aan bewoners, signalering bij bouwprojecten, overleg met beleidsmakers.
Vertegenwoordiging in RES, beleidskeuzes maken in lijn met lokale voorkeuren	RES-organisatie, Provincie Noord-Holland, bewonersgroepen	Natuur & Milieu	Uitvoeren van enquêtes, ophalen bewonerssignalen, voeren van overleg en informeren beleidsmakers.

Primaire externe partij	Speerpunt	Doelstelling	Hoe draagt dit bij aan het speerpunt?
Gemeente Waterland	Duurzame en natuurinclusieve leefomgeving bevorderen	Behoud en versterking van de biodiversiteit op en rond Marken.	Het versterken van biodiversiteit draagt rechtstreeks bij aan een duurzame en natuurinclusieve leefomgeving, passend bij de ecologische en landschappelijke waarden van Marken.
Gemeente Waterland	Verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeteren	Bevorderen van veilige verkeerssituaties in de kern (o.a. smiley-borden, routing bezoekers, remmende maatregelen).	Inzetten op gedragsbeïnvloeding en fysieke maatregelen draagt bij aan een veilige woonomgeving, zeker voor kwetsbare weggebruikers.
Gemeente Waterland	Verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeteren	Herinrichting en uitbreiding van het centrale parkeerterrein.	Een goed ingericht parkeerterrein beperkt parkeeroverlast, verbetert de uitstraling en verhoogt de leefbaarheid.
Gemeente Waterland	Verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeteren	Inrichting en/of uitbreiding van nieuwe parkeerplaatsen.	Extra parkeerplaatsen verminderen de druk in de oude kern, verbeteren de bereikbaarheid en verhogen de leefbaarheid voor bewoners én bezoekers.
Gemeente Waterland	Verkeersveiligheid en bereikbaarheid verbeteren	Realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg (Minneweg–Hoogkamplaan) om de kern te ontlasten.	Deze ontsluitingsweg vermindert de brugafhankelijkheid, versnelt de hulpdiensten, en bevordert de bereikbaarheid van haven en OV.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Behoud van een veilige en toegankelijke ontmoetingsplek voor jongeren.	Een jeugdcentrum draagt bij aan sociale cohesie, ontmoeting en veiligheid in de openbare ruimte.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Versterken van bewonersparticipatie in het onderhoud van de openbare ruimte.	Bewonersinitiatieven zoals groenbeheer, schoonmaakacties en onderhoud begraafplaats dragen bij aan een schoon en opgeruimde openbare ruimte. Tevens een sterk middel om betrokkenheid bij ons dorp en de sociale cohesie te versterken.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Marken behouden als functionele, schone en veilige openbare ruimte passend bij het cultuurhistorisch karakter.	Deze doelstelling sluit direct aan bij de ambitie om de kwaliteit van de openbare ruimte op Marken structureel te verbeteren en te behouden.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Borgen van langetermijnafspraken over beheer en onderhoud van de openbare ruimte.	Langtermijnafspraken zorgen voor een structurele aanpak en voorspelbare kwaliteit van beheer en onderhoud.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Borgen van afspraken over toekomstig onderhoud van de dijk en voorzieningen.	De borging van afspraken over onderhoud zijn een onlosmakelijk onderdeel van het hele project Dijkversterking en moet zorgen voor langjarige zekerheid dat de omringdijk sterk en veilig is. Goeie - uitvoerbare! - afspraken vraagt nauwe samenwerking tussen de gemeente, waterschap, RWS en de Eilandraad.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Betrokken blijven bij aanpassingen in uitvoering o.b.v. uitkomsten proefvakken.	De proefvakken gaan over de uitvoering van dijkversterking. Meedenken over en monitoren van de uitvoering draagt bij aan het waarborgen van de veiligheid van het eiland.
Gemeente Waterland	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Ruimtelijke inpassing van maatschappelijke functies zoals woningbouw of zorgvoorzieningen (bij de ontwikkeling van een nieuw schoolgebouw).	Het combineren van schoolvoorzieningen met wonen of zorg draagt bij aan het behoud van essentiële functies voor een vitale gemeenschap.
Gemeente Waterland	Vernieuwing van de basisschool als motor voor leefbaarheid en toekomstbestendige voorzieningen	Verhogen van de aantrekkelijkheid van Marken voor jonge gezinnen.	Een toekomstbestendige basisschool is essentieel voor jonge gezinnen om zich te vestigen op Marken en draagt bij aan de bevolkingsopbouw.
Gemeente Waterland	Vernieuwing van de basisschool als motor voor leefbaarheid en toekomstbestendige voorzieningen	Realisatie van een toekomstbestendig, duurzaam schoolgebouw op Marken.	Het realiseren van een toekomstbestendige school draagt direct bij aan de continuïteit en kwaliteit van onderwijs, opvang en jeugdvoorzieningen op Marken.
Gemeente Waterland	Effectieve samenwerking met gemeente en partners	Jaarlijks ten minste twee thematische overlegmomenten met gemeente Waterland en andere kernraden organiseren over onderwerpen die meerdere kernen raken (zoals woningbouw, zorg en infrastructuur).	Samenwerking met andere kernen verhoogt de effectiviteit van onze inbreng in gemeentebelief en helpt bij het agenderen van onderwerpen die wie met de andere kernen gemeenschappelijk hebben.

Rol van externe partij	Andere betrokken partijen	Verantwoordelijke werkgroep	Rol van de werkgroep
Beleidsondersteuning, gebiedsontwikkeling en bescherming kwetsbare gebieden	Rijkswaterstaat, Hof op Marken, Basisschool De Rietlanden		Signaleert ecologische risico's, organiseert educatie, stimuleert natuurbehoud en versterking via communicatie en acties.
Uitvoeren van maatregelen en faciliteren besluitvorming	Wijkagenten, bewonersgroepen	Verkeer	Signaleert knelpunten, doet verbetervoorstellen, stemt maatregelen af met gemeente en bewoners
Financiering, uitvoering en beheer	Toeristische ondernemers, bewonersvereniging	Verkeer	Signaleert knelpunten, ontwikkelt voorstel met gebruikers, stemt af met gemeente.
Onderzoek, besluitvorming, financiering en uitvoering van de nieuwe parkeervoorzieningen	Toeristische ondernemers, bewonersvereniging, Provincie Noord-Holland (indien ruimtelijke impact)	Verkeer	Inventariseert parkeerdruk en mogelijke locaties, stemt af met bewoners en ontwikkelt voorstellen richting de gemeente.
Besluitvorming, vergunningverlening en coördinatie met provincie en erfgoedinstanties	Provincie Noord-Holland, Stichting Erfgoed, hulpdiensten	Verkeer	Initiëren en coördineren van lobby, overleg met gemeente, provincie en Stichting Erfgoed, draagvlak organiseren.
Ondersteunen in huisvesting, vergunningen en structurele financiering.	Stichting Marker Jongeren, wijkagent, welzijnsorganisaties	Jeugdraad	Behartigen van belangen, coördineren met SMJ, stimuleren gebruik van de plek.
Faciliteren van bewonersinitiatieven en ondersteunen met middelen en communicatie	Stichting Marker Jongeren, bewonerscollectieven	Openbare Ruimte en Voorzieningen	Coördineert vrijwilligersgroepen, mobiliseert bewoners, bewaakt continuïteit en ondersteuning.
Hoofdverantwoordelijke voor beheer, onderhoud, communicatie en handhaving	Hoogheemraadschap, Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland	Openbare Ruimte en Voorzieningen	Agendeert het thema, organiseert overleggen en schouw, coördineert meldingen, prioriteert acties en bewaakt uitvoering.
Partner in meerjarenplanning en budgettering	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Provincie Noord-Holland	Openbare Ruimte en Voorzieningen	Initieert overleg, bewaakt afspraken, evalueert voortgang en borgt lokale belangen in beleid.
Formele vastlegging, toezicht en handhaving	Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Projectgroep Dijkversterking	Bewaking van inhoud en naleving van afspraken over beheer en onderhoud
Regierol bij aanpassingen, borging belangen van Marken	Rijkswaterstaat, Hof op Marken	Projectgroep Dijkversterking	Monitort voortgang, beoordeelt impact, escaleert waar nodig
Beleidsbepaling, vergunningverlening, gebiedsontwikkeling	Woningbouwontwikkelaars	Projectgroep School	Coördineert met andere werkgroepen en projecteigenaren rond de ruimtelijke planvorming.
Ondersteunt via woningbouwbeleid en leefbaarheidsprogramma's	CPOW, lokale politiek, makelaars	Projectgroep School	Draagt dit actief uit richting bewoners, politieke partijen en gemeente. Verzorgt communicatie, versterkt draagvlak.
Opdrachtgever en regisseur van besluitvorming, projectontwikkeling en uitvoering	CPOW, De Rietlanden, Sportify	Projectgroep School	Aanjagen, verbinden, participeren in visievorming, projectvoorbereiding en overleg met gemeente en betrokken partijen.
Support van deze vorm van samenwerking in de gemeente Waterland. Faciliteren van overleg structuur d.m.v. ambtelijke ondersteuning voor de organisatie en locatie.	Kernraden gemeente Waterland	Bestuur Eilandraad	Initiatiefnemer voor afstemming met andere kernraden, ondersteuning van werkgroepen om onderwerpen te agenderen, voorbereiden en organiseren van overleggen.

Primaire externe partij	Speerpunt	Doelstelling	Hoe draagt dit bij aan het speerpunt?
Gemeente Waterland	Effectieve samenwerking met gemeente en partners	Actualisatie en jaarlijkse evaluatie van het convenant tussen gemeente Waterland en de Eilandraad, inclusief toetsbare afspraken over informatievoorziening, overlegstructuur en inspraakmomenten.	Het convenant Kernraden vormt de basis voor samenwerking; door actualisatie en toetsbare afspraken kunnen we beter sturen op naleving en wederzijdse verwachtingen.
Gemeente Waterland	Effectieve samenwerking met gemeente en partners	Ontwikkelen van een gezamenlijke communicatiekalender met gemeente en ketenpartners (zoals RWS, EBS, provincie) over projecten en besluiten die Marken raken.	Transparante communicatie voorkomt verrassingen, verhoogt het vertrouwen en stelt ons in staat om proactief te acteren.
Gemeente Waterland	Effectieve samenwerking met gemeente en partners	Structureel overleg met de gemeente om stem van jongeren te borgen.	Structureel overleg zorgt voor verankering van jeugdparticipatie in beleid en uitvoering.
Rijkswaterstaat	Kwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen behouden en versterken	Correcte uitvoering van de overeengekomen mee-koppelkansen uit 2018.	De mee-koppelkansen zijn gericht op versterking van natuurwaarden, cultuurhistorie en landschappelijke inpassing van de dijkversterking. Daarmee draagt dit bij aan een natuurinclusieve en duurzame inrichting van de leefomgeving.
Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE)	Woningbeleid gericht op het versterken van leefbaarheid en vitaliteit	Verduurzaming van bestaande woningvoorraad bevorderen met behoud van historisch karakter.	Door verduurzaming te combineren met behoud van karakter draagt dit bij aan een toekomstbestendige, aantrekkelijke en energiezuinige leefomgeving.
GGD Zaanstreek-Waterland	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Versterken van veerkracht, mentaal welzijn en gemeenschapszin.	Het versterken van onderlinge verbondenheid en mentale gezondheid draagt bij aan een vitale en weerbare Marker gemeenschap.
Zorgaanbieders (Buurtzorg, Evean etc.)	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Realisatie van een 24-uurs thuiszorgpost op Marken.	Deze voorziening vergroot de beschikbaarheid van zorg op het eiland en ondersteunt zelfstandig wonen.
Zorgaanbieders (Buurtzorg, Evean etc.)	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Zorgstructuur en samenwerking lokaal borgen via 'Samenwerken in Welzijn'.	Het platform verbindt formele en informele zorgaanbieders en zorgt voor structurele afstemming en uitvoering.
Vrijwilligersorganisaties en thuiszorgpartijen	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Inrichting van een respijtzorg- en hospicefunctie op Marken.	Geeft mensen in hun laatste levensfase of mantelzorgers tijdelijke ondersteuning dichtbij huis.
Wooncompagnie	Zorg en welzijn toekomstbestendig organiseren	Ontwikkeling van huurappartementen met zorgoptie en domotica voor ouderen en mensen met zorgbehoefte.	Biedt ouderen langer zelfstandig wonen in hun vertrouwde omgeving en bevordert doorstroming op de woningmarkt.
Stichting Promotie Waterland	Toerisme in balans met leefomgeving	Lokale economie versterken via betere koppeling toerisme en voorzieningen.	Bezoekersstromen benutten om de lokale economie en werkgelegenheid te stimuleren draagt bij aan een vitale dorpsgemeenschap.
CPOW	Vernieuwing van de basisschool als motor voor leefbaarheid en toekomstbestendige voorzieningen	Integratie van onderwijs, opvang en sport op één locatie ('Brede School').	Het bundelen van onderwijs, kinderopvang en sport draagt bij aan duurzame, efficiënte voorzieningen voor kinderen van 0 tot 12 jaar.

Rol van externe partij	Andere betrokken partijen	Verantwoordelijke werkgroep	Rol van de werkgroep
Gemeente Waterland actualiseert en evalueert jaarlijks het convenant, maakt toetsbare afspraken over samenwerking en zorgt voor naleving en structureel overleg met de Eilandraad (en andere kernraden).	Kernraden gemeente Waterland	Bestuur Eilandraad	Als deelnemer in het convenant zelf actief monitoren en, gezamenlijk met andere kernraden, dit structureel bespreekbaar houden bij de gemeente Waterland.
Gemeente Waterland zorgt voor volledige transparantie en een proactieve informatievoorziening richting de Eilandraad over besluitvorming die Marken raakt - ook in relatie tot de betrokkenheid van andere externe partijen. Wij verwachten dat dit intern de gemeente Waterland wordt geborgd en ambtelijk wordt ondersteund.	Rijkswaterstaat, provincie Noord-Holland, EBS	Bestuur Eilandraad	Initiatief nemen op het samenstellen van een overall kalender met relevante beslipunten en beslismomenten die raken aan de doelen en doelstellingen uit deze Toekomstvisie. Dit vraagt actieve afstemming met alle werkgroepen en alle partners waarmee we samenwerken. Publicatie van deze kalender binnen de Eilandraad, binnen alle werkgroepen en projectgroepen en aan alle partners waarmee we samenwerken.
Beschikbaar stellen van gesprekspartners, opvolgen van afspraken.	Beleidsadviseur jeugd, jongerenwerk	Jeugdraad	Voorbereiden en voeren van overleg, signaleren van knelpunten.
Opdrachtgever, uitvoeringsverantwoordelijkheid voor mee-koppelkansen	Gemeente Waterland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hof op Marken	Projectgroep Dijkversterking	Volgt uitvoering, bespreekt afwijkingen, agendeert signalen vanuit bewoners, stemt af met uitvoerende partijen.
Adviseren en toetsing plannen monumentale woningen	Subsidieverstrekkers, architecten, technische adviseurs	Wonen (subwerkgroep Verduurzaming)	Inwinnen en bundelen van advies, ontwikkelen van informatie voor bewoners, lobby richting gemeente en RCE.
Uitvoering mentale gezondheidsprogramma's, preventie en monitoring	KBO Marken, lokale verenigingen, welzijnscoaches, mantelzorgorganisaties	Zorg & Welzijn	Stimuleren van sociale netwerken, organiseren van activiteiten gericht op welzijn, benutten van ervaringsdeskundigheid.
Inrichten en bemensen 24-uurszorgpost op Marken.	Gemeente Waterland, Zilveren Kruis, GGD	Projectgroep Zorgplan	Afstemmen met zorgaanbieders, signaleren behoeften, faciliteren samenwerking zonder concurrentie.
Actieve deelname aan netwerk, implementatie van gezamenlijke plannen	Gemeente Waterland, GGD, welzijnsorganisaties, vrijwilligersnetwerken	Zorg & Welzijn	Coördinatie en doorontwikkeling Samenwerken in Welzijn, agendering zorgvraagstukken en verbinding stakeholders.
Leveren zorg en begeleiding, invulling geven aan het hospiceconcept.	Gemeente Waterland, GGD, Zilveren Kruis	Projectgroep Zorgplan	Coördinatie en integratie met andere woonzorgfuncties, overleg met vrijwilligersnetwerken.
Realisatie en exploitatie van passende woningtypes met zorgmogelijkheden.	Gemeente Waterland, Eevan, domotica-specialisten, zorgaanbieders	Projectgroep Zorgplan	Inbreng woonzorgvisie, afstemming zorgcomponent, bewaken integratie met bestaande dorpsstructuur.
Regie en uitvoering van campagnes en marketing	Lokale horeca, Marker museum, gidsenverenigingen	Toerisme	Verbinden van ondernemers, stimuleren samenwerking, promotie via routes en media
Beleidsmatig en bestuurlijk verantwoordelijk voor basisonderwijs	Sportify, Gemeente Waterland, schooldirectie	ToerisProjectgroep Schoolme	Zorgt voor visievorming en afstemming met betrokken organisaties en gemeentelijke diensten.

Bijlage 2: Marker Evenementen Stichting (MES)

Voor een verbonden, levendig en leefbaar Marken

De Marker Evenementen Stichting (MES) staat voor een sterke, hechte gemeenschap. We geloven dat saamhorigheid, betrokkenheid en verbinding essentieel zijn voor een leefbaar Marken. In een tijd van individualisering kiezen wij bewust voor warmte, respect en ontmoeting.

We organiseren activiteiten die jong en oud, nieuwe én oud-inwoners samenbrengen. Evenementen zoals de Havenfeesten, de Sinterklaasintocht, de online bingo's, het paaseieren zoeken en de nieuwjaarsborrel dragen direct bij aan sociale cohesie en de identiteit van Marken. Onze kracht zit in het principe: voor elkaar en door elkaar. Dankzij vrijwilligers, sponsors, lokale horeca en betrokken inwoners houden we de evenementen laagdrempelig en toegankelijk. MES werkt zonder winst oogmerk; met inzet, sponsoring en samenwerking houden we de kosten beheersbaar.

Organisatie en vrijwilligers

De MES telt 18 bestuursleden en een grote groep vrijwilligers. Bij de Havenfeesten helpen jaarlijks ruim 200 mensen mee met opbouw, organisatie, barwerk, beveiliging en nachtwacht. Deze inzet versterkt niet alleen het evenement, maar ook de onderlinge band. We werken nauw samen met de Stichting Marker Jongeren (SMJ), die actief meewerkt aan grote evenementen. Jongeren stromen ook regelmatig door naar ons bestuur, wat zorgt voor continuïteit.

We kunnen nog extra hulp gebruiken, vooral van jonge vrijwilligers voor het nachtwaken en opruimen na de Havenfeesten, en van mensen die willen helpen bij het vervoer, de op- en afbouw van materialen voor onze uitleenservice.

Uitdagingen en oplossingsrichtingen

De MES staat de komende jaren voor duidelijke uitdagingen. Nieuwe bewoners betrekken bij het gemeenschapsleven vraagt om actieve kennismaking en laagdrempelige deelname. Ook willen we jonge gezinnen stimuleren om echt mee te doen om zo de vergrijzing tegen te gaan.

Regeldruk bij vergunningen, vaak zonder oog voor lokale kennis, belemmert het vrijwilligerswerk. Tegelijkertijd stijgen de kosten door indexaties, hogere artiestenvergoedingen, btw en terreinhuur. Ook het huren van geschikte tenten voor de Havenfeesten wordt steeds moeilijker.

We verkennen oplossingen: een andere locatie biedt praktische voordelen maar tast de identiteit van het evenement aan. Een eigen tent geeft zekerheid maar vraagt een grote investering. Transport over water is mogelijk maar ook kostbaar en complex. Eén ding is zeker: stoppen met de

Havenfeesten is geen optie. Ze zijn van grote waarde voor Marken en horen bij wie we zijn.

Samenwerking met horeca en gemeente

De lokale horeca is voor ons onmisbaar. Ondernemers dragen niet alleen financieel bij, maar ook inhoudelijk — bijvoorbeeld met het mogelijk maken van dorpslunches en barbecue-avonden. Hun betrokkenheid versterkt de samenhang in het dorp en het draagvlak voor onze evenementen.

Van de gemeente Waterland vragen we méér dan een formele rol. Evenementen op Marken zijn niet alleen van waarde voor onze gemeenschap maar ook voor de gemeente zelf: ze bevorderen leefbaarheid, verbinding en een actief cultureel profiel.

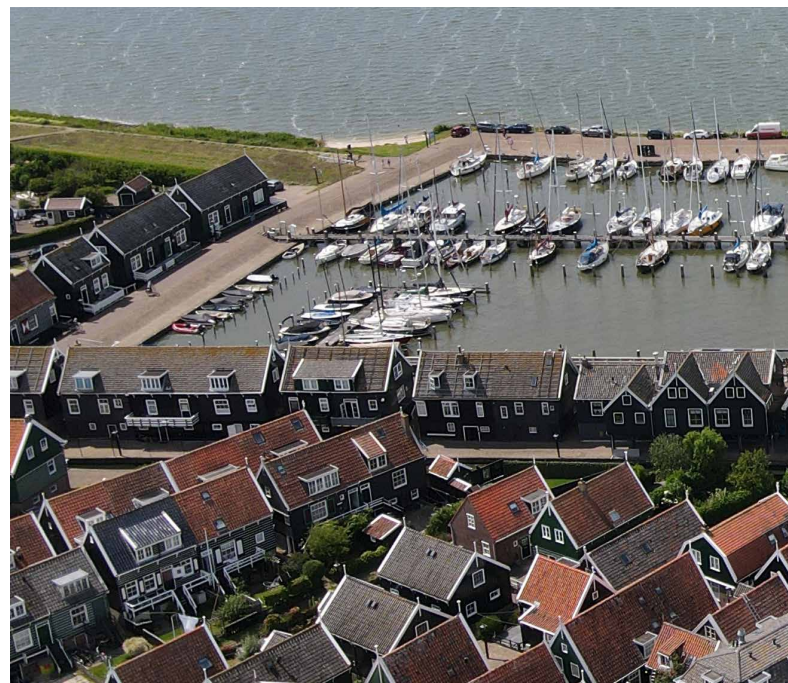
We vragen de gemeente om ons daarin praktisch én financieel beter te ondersteunen. Het hoeft niet altijd om grote bedragen te gaan — ook het eenvoudiger maken van procedures, soepelere vergunningverlening en hulp bij de organisatie maken al een groot verschil.

Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat de Marker evenementen blijven bijdragen aan een levendig, hecht en trots Marken.

Vooruitblik

Onze kracht zit in creativiteit, inzet en doorzettingsvermogen. Met steun van vrijwilligers, sponsors en de horeca blijven we werken aan evenementen die Marken verbinden. De geplande bouw van 99 nieuwe woningen biedt kansen: nieuw publiek en nieuwe betrokkenheid.

De MES blijft zich inzetten voor een verbonden, levendig en feestelijk Marken. Nu en in de toekomst.

Bijlage 3: Stichting AED Marken-Uitdam & EHBO Marken

Levensreddende hulpverlening door en voor Marken

Marken kan niet zonder de inzet van tientallen vrijwilligers die zich dagelijks inzetten voor de veiligheid en gezondheid van bewoners en bezoekers. Vrijwilligers van Brandweer, KNRM, EHBO Marken en de Stichting AED Marken-Uitdam vormen samen de eerste en vaak beslissende schakel in de hulpverlening. Hun paraatheid maakt daadwerkelijk het verschil tussen leven en dood.

Snelle hulp, levensreddend verschil

Bij een hartstilstand telt elke minuut. Binnen zes minuten starten met reanimatie en defibrillatie is van levensbelang: de overlevingskans daalt met circa 10 procent per minuut dat hulp uitblijft. Dankzij goed opgeleide vrijwilligers en een netwerk van AED's verspreid over het eiland, wordt op Marken vaak al binnen enkele minuten hulp geboden – nog vóórdat een ambulance arriveert. Alle vrijwilligers zijn gecertificeerd en volgen regelmatig bijscholing.

Meer dan alleen evenementen

EHBO Marken ondersteunt niet alleen bij evenementen zoals de Havenfeesten en Koningsdag maar speelt ook een belangrijke rol in het dagelijks leven. Acute medische situaties in huis of op straat worden vaak door hen als eerste opgepakt. In een gebied waar ambulancezorg niet altijd op tijd ter plaatse is, is deze inzet van onschatbare waarde.

Ambulancezorg onder druk

Sinds het verdwijnen van de ambulancepost in Monnickendam staat de bereikbaarheid van Marken onder druk. De formele aanrijtijd van maximaal 15 minuten wordt in praktijk vaak niet gehaald – met name op drukke locaties zoals de Haven, Buurten en Hoogkamplaan. Tijdens toeristische piekmomenten kan dit oplopen tot 20 minuten

of meer. Een risico, zeker gezien de toenemende vergrijzing van de bevolking.

Wat vragen wij van de gemeente Waterland?

Voor een veilig en leefbaar Marken is structurele samenwerking met de gemeente Waterland noodzakelijk. De Stichting AED Marken-Uitdam en EHBO Marken vragen:

- Structurele ondersteuning voor EHBO en AED's;
- Financiële bijdragen voor onderhoud, vervanging en software-updates van AED's;
- Beleidsmatige ondersteuning bij uitbreiding van AED-locaties, vooral in slecht gedekte gebieden;
- Hulp bij het opleiden en bijscholen van vrijwilligers;
- Actieve inzet op ambulancezorg;
- Lobby richting Veiligheidsregio en ambulancedienst om de 15-minutennorm op heel Marken te borgen;
- Extra aandacht voor bereikbaarheid van drukbezochte locaties, vooral tijdens evenementen en in het toeristenseizoen.

Cijfers in beeld

- Marken telt circa 1.750 inwoners, waarvan 63 procent ouder is dan 55 jaar en 18 procent ouder dan 75 jaar;
- Er zijn 8 AED's op het eiland, waarvan 6 in beheer van Stichting AED Marken-Uitdam;
- Ruim 60 vrijwilligers zijn 24/7 inzetbaar, gecertificeerd en getraind;
- In meer dan 40 procent van de medische noodoproepen wordt de 15-minutennorm niet gehaald;
- Tijdens toeristische pieken bezoekt een veelvoud van het aantal inwoners Marken – de bereikbaarheid van hulpverlening komt dan extra onder druk te staan;
- Sinds de oprichting is de AED meer dan 30 keer succesvol ingezet – met bewezen levensreddend resultaat.

Bijlage 4: Brandweerpost Marken - voor een veilig Marken

In 1950 is de vrijwillige brandweer op Marken opgericht. Zij zijn onderdeel van de veiligheidsregio Zaanstreek Waterland (VRZW) en worden gealarmeerd bij het redden van mens en dier, het bestrijden van brand en het verlenen van hulp bij ongevallen en ijsincidenten. Ook spoedhulp is een onderdeel van het takenpakket van de brandweer.

Nieuwe kazerne buiten de dorpskern

De huidige kazerne in de oude dorpskern voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De bereikbaarheid is beperkt en de ruimte is krap. Bovendien vindt het overgrote deel van de incidenten plaats buiten de oude kern van Marken. Ook wordt steeds vaker bijstand verleend in buurgemeenten. Een kazerne in de kern kost veel kostbare aanrijtijd.

Een nieuwe, toekomstbestendige kazerne buiten de dorpskern is daarom essentieel. Een locatie zoals De Klapperhoutjes of nabij de kruising Het Rietland/Walandweg/Kruisbaakweg heeft de voorkeur van de Brandweer Marken. Deze locaties bieden een betere bereikbaarheid, voldoende parkeergelegenheid, ruimte voor moderne voertuigen plus oefenfaciliteiten en minder voertuigbewegingen door de oude kern.

Woningaanbod voor (jonge) vrijwilligers

Door het beperkte woningaanbod en de hoge prijzen is het voor jonge Markers steeds moeilijker om op het eiland te blijven wonen. Dit is in deze toekomstvisie meermaals benoemd. De afgelopen vijf jaar is de Brandweer Marken hierdoor drie vrijwilligers kwijt geraakt. Wij vragen de gemeente om actief beleid te voeren op het gebied van betaalbare en passende woningbouw, specifiek gericht op het behoud van vrijwilligers.

Een voorbeeld hiervan is de gemeente Almere. Zij stelt binnenkort woningen beschikbaar aan leraren vanwege het groeiende tekort. Een vergelijkbare aanpak en regeling zou ook voor de Brandweerpost Marken een goede oplossing zijn. Daarmee houden wij onze brandweerpost op sterkte en tegelijkertijd behouden we jeugd en jongvolwassenen op Marken. Zonder nieuwe vrijwilligers komt de continuïteit van de Brandweerpost Marken in gevaar.

Behoud van een brandweerpost op Marken

De Brandweerpost Marken is onmisbaar voor de veiligheid van het schiereiland. Naast brandbestrijding speelt de post een cruciale rol bij medische spoedhulp zoals reanimaties. Met het verdwijnen van de ambulancepost in Monnickendam zijn de aanrijtijden van de ambulance toegenomen. Hierdoor

treedt de brandweer steeds vaker op als eerste hulpverlener bij medische noodgevallen.

Daarnaast is de kazerne van strategisch belang als noodsteunpunt van het Rijk. Bij uitval van vitale voorzieningen (zoals stroom, communicatie of drinkwater) moet er een locatie zijn voor coördinatie en opvang. Een nieuwe kazerne kan hier dienen als opvang- en informatiepunt waar inwoners terecht kunnen in crisissituaties. De oude kazerne biedt hiervoor te weinig ruimte en faciliteiten om dit in voldoende mate te kunnen faciliteren.

Voldoende waterwinpunten voor groot watertransport

Ondanks dat Marken waterrijk is vormt bluswater een serieus probleem. De grote hoeveelheid waterplanten en ondiepe sloten zorgen voor een slechte doorstroming en een tekort aan bluswater. Daarnaast constateert de Brandweerpost Marken dat de waterbeheerders onvoldoende verantwoordelijkheid nemen in het op diepte houden van de sloten. Dit terwijl de bestaande brandkranen niet over de benodigde capaciteit beschikken. Wij pleiten daarom voor een uitbreiding van waterwinpunten zodat groot watertransport effectief en snel kan worden ingezet bij brandbestrijding.

Betere bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Marken is kwetsbaar. Tijdens de grote brand op de Kets en Kerkbuurt bleek de bereikbaarheid van de oude kern een groot probleem. Een derde ontsluitingsweg is essentieel voor een snelle en veilige uitruk van de brandweer. Dit geldt ook voor de bereikbaarheid van andere hulpdiensten. De Eilandraad wil serieus onderzoeken of de bouwwegen, die in de komende jaren worden aangelegd ten behoeve van diverse projectontwikkelingen, omgezet kunnen worden in een permanente extra ontsluiting van de oude kern van Marken. Dit in combinatie met gebied dat nu volledig afhankelijk is van ontsluiting via de Julianabrug.

Bijlage 5: KNRM Marken - Redders op zee

Sinds 1824 redt de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) mens en dier in nood op zee en ruime binnenwateren. Dit doen wij vrijwillig, belangeloos en onafhankelijk – 24/7, 365 dagen per jaar. Zonder overheidssteun, mogelijk gemaakt door donateurs.

In 1987 is station Marken opgericht. Al bijna 40 jaar wordt het station bemand door bevlogen vrijwilligers die bij nacht en ontij uitvaren om anderen te helpen. Met gemiddeld 90 inzetten per jaar één van de drukste stations van Nederland. Ons werkgebied omvat de Gouwzee, het Markermeer, IJmeer en Buiten-IJ. Dankzij onze strategische ligging spelen we een belangrijke rol in de regio en worden wij regelmatig betrokken bij educatieve en publieksgerichte activiteiten vanuit het hoofdkantoor in IJmuiden.

Bereikbaarheid van het Reddingstation

Ons boothuis, met reddingboten en -pakken, bevindt zich aan de noordzijde van de haven. Vrijwilligers komen per fiets vanuit alle delen van het eiland en varen meestal binnen 8 minuten uit. Goede bereikbaarheid van het station is cruciaal voor een snelle uitruktijd. Onderhoud en vervanging van bruggen en straten op de aanrijroutes – zoals recent bij de Wilhelminabrug – kan onze aanrijtijd negatief beïnvloeden. Wij vragen om bij gepland onderhoud rekening te houden met onze inzetbaarheid en denken graag mee over veilige en snelle alternatieven.

Toenemend toerisme

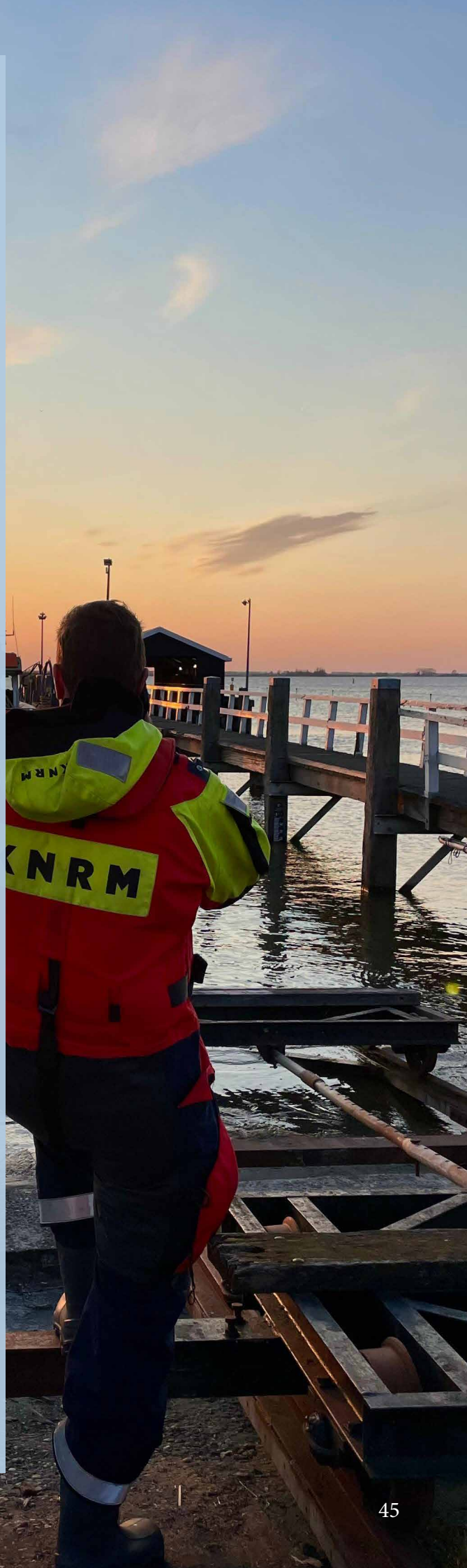
Mei tot en met september vormen onze drukste periode. Tegelijkertijd groeit het toerisme op Marken. Meer touroperators zullen Marken aandoen, wat leidt tot drukker wegen en paden. Wij vragen aandacht voor de veiligheid van onze vrijwilligers die zich, vaak per fiets, naar het station begeven. Heldere communicatie met touroperators over verkeersregels – zoals rechts lopen en opletten op fietsers – bevordert de veiligheid.

Woningaanbod voor vrijwilligers

Onze inzetbaarheid staat of valt met de beschikbaarheid van vrijwilligers op het eiland. Door het beperkte en dure woningaanbod wordt het voor jonge vrijwilligers steeds moeilijker om op Marken te blijven wonen. Wij pleiten voor actief gemeentelijk beleid gericht op betaalbare, passende woningen specifiek voor (jonge) vrijwilligers. De aanpak van de gemeente Almere – woningen voor leraren – kan als voorbeeld dienen. Een vergelijkbare aanpak kan ook onze continuïteit waarborgen.

Tot slot

KNRM Station Marken is actief en betrokken, gedragen door vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor de veiligheid op het water. U bent van harte welkom voor een toelichting of kennismaking. Onze vaste oefenavond is maandag – vaar gerust een keer mee.

Bijlage 6: Dorpshuis Het Trefpunt

Het dorpshuis heeft een lange staat van dienst op Marken. Het gebouw dateert van eind jaren '70, met een uitbreiding in 2010 met een fitnessruimte, die zeer goed gebruikt wordt. Nog altijd wordt er structureel gewerkt aan de optimalisering van het gebouw ten behoeve van haar gebruikers waarbij duurzaamheid een belangrijke rol speelt. Tot op heden is Het Trefpunt, met behulp van vele vrijwilligers, in staat geweest een breed scala aan activiteiten te organiseren met een veelal sluitende exploitatie. Daarop zijn wij trots.

Het dorpshuis vormt één van de belangrijkste schakels in de sociale infrastructuur van Marken. Het Trefpunt biedt inwoners faciliteiten en activiteiten op het gebied van welzijn, zorg, cultuur en recreatie. Hiermee bevordert het dorpshuis de leefbaarheid van het dorp. Dit doen we door:

- De openingstijden van Het Trefpunt zo ruim mogelijk te houden waarbij de rol van onze vrijwillige gastvrouwen en -heren van cruciaal belang is;
- Het beheer van het gebouw structureel en professioneel goed te organiseren, in samenwerking met onze verhuurder "de Wooncompagnie". Hierbij staat duurzaamheid centraal op het gebied van energieverbruik, toegankelijkheid en onderhoud;
- Zoveel als mogelijk samen te werken met andere verenigingen en hen onderdak te bieden voor hun activiteiten. Het is goed om te zien dat steeds meer verenigingen hun weg naar ons weten te vinden voor hun activiteiten en we willen dit in de komende jaren zoveel als mogelijk uitbreiden. Ook staan we open voor het onderdak bieden aan ideeën van inwoners voor bepaalde activiteiten en helpen hen daarbij waar mogelijk;
- Het aanbieden van verschillende activiteiten voor verschillende doelgroepen om zo inwoners met elkaar in contact te brengen en samen activiteiten te doen die zorgen voor verbinding;
- Een financieel en duurzame exploitatie en organisatie.

Het doel voor de nabije toekomst blijft het handhaven van de functie als centrale ontmoetingsplaats. Een multifunctionele, verbindende en prettige plek voor alle inwoners van Marken en Waterland. Daarnaast ook een duurzame plek met eigentijdse voorzieningen die toegankelijk en breed beschikbaar zijn. Dorpshuis Het Trefpunt wil:

- Ruimte bieden voor sociaal-culturele en sportieve activiteiten;
- Nieuwe bewoners van Marken welkom heten, laten

proeven aan het rijke verenigingsleven en aanbieden hierin ook een rol te spelen;

- Activiteiten aanbieden die verschillende doelgroepen naar Het Trefpunt weet te trekken;
- Een belangrijke rol spelen in het verbinden van het verenigingsleven op Marken. Dit kan door hen een plek te bieden, samen activiteiten te organiseren of gezamenlijk doelen na te streven die voor de inwoners van Marken van belang zijn;
- Hierbij hebben we speciale aandacht voor kwetsbare groepen door speciaal voor hen activiteiten te organiseren zoals samen eten of andere activiteiten.

In de komende jaren blijven we dit doen en zullen daar waar mogelijk onze activiteiten uitbreiden. Door de verwachte oplevering van een aantal woningbouw projecten zullen we extra veel energie steken in het welkom heten van nieuwe bewoners. Dit om hen te laten zien wat er allemaal mogelijk is op Marken en hen de mogelijkheid te bieden om hierbij actief betrokken te zijn.

Daarnaast zijn we trots op de goed lopende fitnessruimte die een belangrijke ontmoetingsplaats is voor vele bewoners en ook hun vitaliteit verbeterd. We kijken hoe we het gebruik hiervan verder kunnen stimuleren door openingstijden zo toegankelijk mogelijk te maken en activiteiten te organiseren die hierbij passen.

In de afgelopen jaren hebben we gezien dat inwoners en organisaties steeds vaker Het Trefpunt weten te vinden voor hun activiteiten. Dit draagt bij aan een gezonde financiële basis en past bij onze doelstellingen. Dit willen we in de komende jaren dan ook verder stimuleren.

Het dorpshuis beoogt mensen met elkaar te verbinden. Het biedt vrijwilligers een plek waar talenten gecreëerd en tot ontplooiing kunnen komen. Het Trefpunt biedt scholieren stageplekken aan. Dit alles wordt gedaan vanuit een gezonde financiële huishouding. De exploitatie wordt mogelijk gemaakt door maatschappelijke en commerciële verhuur, een fitnessruimte, baromzet en projectsubsidies vanuit fondsen en andere organisaties.

Dankwoord

Als afsluiting van deze Visie voor Marken 2026-2030 wil ik graag mijn waardering uitspreken aan iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming ervan. Het is wederom gelukt ideeën, plannen en activiteiten op papier te zetten en te bundelen tot één document. Al die verschillende onderwerpen signaleren, onderzoeken, concreet maken en daar dan ook nog een leesbaar geheel van maken: genoeg professionele organisaties die daar moeite mee hebben. Een prestatie van formaat!

Dank aan inwoners, verenigingen en ondernemers op Marken voor de oplettendheid en het signaleren van wat beter kan én het aandragen van ideeën of mogelijke oplossingen. Twee mensen wil ik in het bijzonder noemen, met betrekking tot deze Visie voor Marken:

Martijn Visser, dank voor jouw scherpe blik, inhoudelijke bijdrage en voortdurende steun in het hele proces. Je was opnieuw een steunpilaar.

Geertje Teerhuis, bedankt voor jouw creativiteit, oog voor detail en punctualiteit. De uitstraling en opmaak van dit document danken we aan jouw vakmanschap.

Maar ook een dankwoord aan velen die zich inzetten voor Marken en haar Markers.

De vrijwilligers die sinds 2008 de groencontainer draaiende houden en de vrijwilligers die de begraafplaats sinds 2024 onderhouden. Burgerparticipatie waar Markers iets aan hebben en die Marken netjes en waardig houden. Dank jullie wel.

Dank aan Rijkswaterstaat en Hof op Marken, die zich tijdens

de werkzaamheden aan de nieuwe omringdijk betrouwbare partners tonen met oog en oor voor kansen en kritiek en daar ook naar handelen.

Bedankt WonenWelzijnPlus voor de fijne samenwerking met onze werkgroep Zorg & Welzijn. Samen dragen we bij aan het welzijn van jongeren en ouderen op Marken.

Dank ook aan de Gemeente Waterland voor haar samenwerking op verschillende vlakken. Zoals de buitendienst en ook de ambtenaren, raadsleden en het college voor hun verdieping in onderwerpen over Marken en bezoeken aan Marken.

En tot slot natuurlijk dank aan de leden van onze werkgroepen, projectgroepen en het bestuur. Zij steken geregeld en soms ook best veel en het hele jaar door hun vrije tijd in de Eilandraad.

Deze visie is voor Marken en al onze samenwerkingspartners, in de volle breedte, zodat iedereen weet wat belangrijk is voor Marken en hoe we dat samen kunnen bereiken. Deze visie stelt Marken in staat regie te voeren over haar eigen toekomst.

Teamwork makes our dream work!

Sander Foppen, Voorzitter

Deze toekomstvisie voor Marken 2026-2030 is op 18 november 2025 gepresenteerd aan de inwoners van Marken en overhandigd aan Ton van Nieuwkerk, wethouder van Gemeente Waterland.

Colofon

Auteurs

René Visser (Vice-voorzitter Stichting Eilandraad Marken)

Martijn Visser (Strategisch adviseur Stichting Eilandraad Marken)

Redactie

Bestuur Stichting Eilandraad Marken

Werkgroepen Stichting Eilandraad Marken

Fotomateriaal

PEP Productions (Pieter Pereboom)

Sanja Lucardie

Chardy van Riel

Nicolette Schouten

Opmaak

Geertje Teerhuis

Druk

Reijnen Media Amstelveen

Contact

Stichting Eilandraad Marken (secretariaat)

Buurt III – 20

1156 BE MARKEN

Telefoon: 06 – 2056 5992

Mail: info@eilandraad.nl

Website: www.eilandraad.nl

